

Proletari din toate țările, uniți-vă!

FLACĂRA

40

PREZENTUL ȘI VIITORUL,
DOUĂ IMAGINI CONCRETE

Tineretea
unei bătrâne podgorii

PIESE DE SCHIMB
PENTRU „MAȘINA”
OMENEASCĂ

Biblioteca Centrală
Regională

Anul XIII nr. 40 (488) — 3 octombrie 1964

1

VIZITĂ PRIETENEASCĂ

Între 26 și 29 septembrie, la invitația președintelui Consiliului de Stat Republicii Populare Române, Gheorghe Gheorghiu-Dej, ne-a vizitat țara Majestatea Sa Imperială Haile Sellassie I, împărat al Etiopiei, însoțit de înalta personalitate etiopiană. Vizitând orașul București, Expoziția realizărilor economice naționale a R. P. Române, institutii de cercetări științifice și învățământ, rafinăria de Brazi din regiunea Ploiești, înaltul oaspete și persoanele care l-au însoțit au luat cunoștință de unele aspecte din realizările poporului român în domeniul economic, social, cultural și în construcții. Pretutindeni, în locurile vizitate, Majestatea Sa Imperială s-a bucurat de o primire călduroasă.

La încheierea convorbirilor oficiale romino-etiopiene, care s-au desfășurat într-o atmosferă de înțelegere reciprocă și cordialitate, a fost dat publicității un comunicat comun, semnat de președintele Consiliului de Stat al R. P. Române Gheorghe Gheorghiu-Dej și de Majestatea Sa Imperială Haile Sellassie I împărat al Etiopiei.

2

3

1 Pe aeroportul din Brașov.

2 Aspect de la înmormântarea conștientului revoluționar titlului de doctor honoris causa al Universității București împăratul Haile Sellassie I.

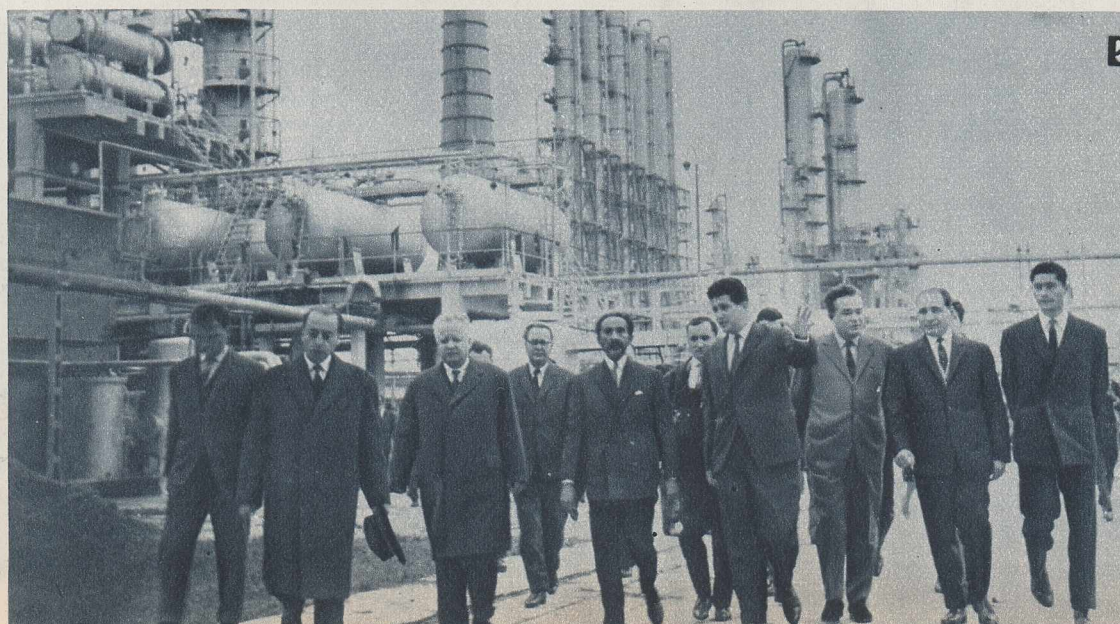
3 În timpul convorbirilor romino-etiopiene.

4 Vizitând Expoziția realizărilor economice naționale a R.P. Române.

5 Printre instalațiile complexe ale rafinării de Brazi.

4

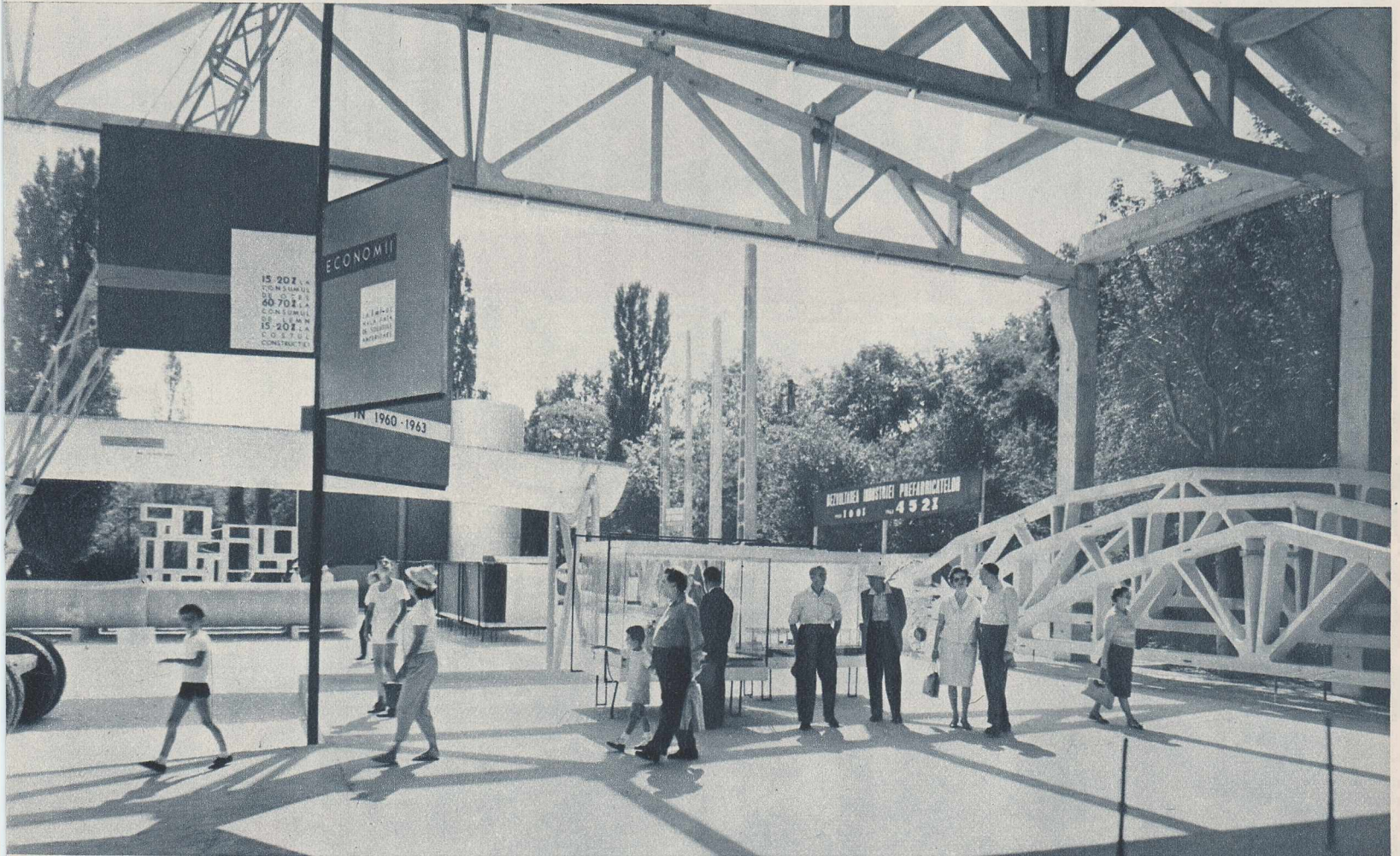

5

oglinda marilor infăptuiri

PREZENTUL ȘI VIITORUL, DOUĂ IMAGINI CONCRETE

1944
1964
20
EXPOZIȚIA
REALIZĂRIILOR
ECONOMIEI
NATIONALE
A R. P. R.

Printre remarcabilele creații ale specialiștilor noștri, întâlnim și numeroase tipuri de elemente prefabricate, cu o largă întrebuințare în domeniul construcțiilor industriale.

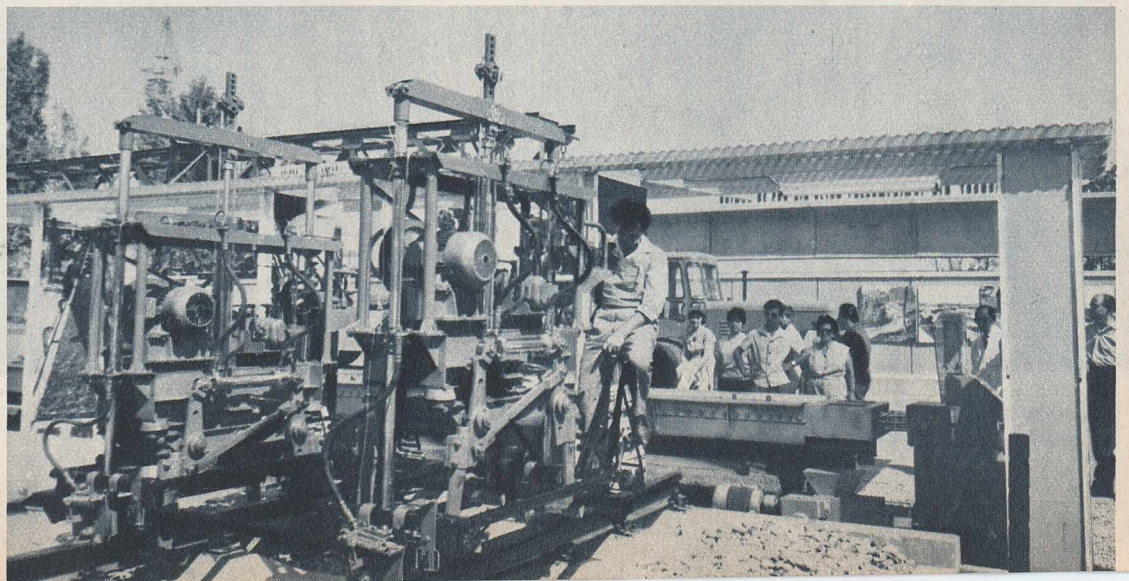
COPERTA NOASTRĂ

Grupul statuar care domină intrarea Pavilionului construcțiilor, arhitectură și sistematizare.

Fotografie de S. STEINER

Utilaje în stare de funcțiune, prezintă pe „viu” înaltul grad de mecanizare al șantierelor de construcție.

**Macheta Capitalei. O adevărată imagine a prezentului și o curajoasă
căutătorie în Bucureștii zilelor de mâine.**

Fotografie de S. STEINER

oglanda marilor infăptuiri

Sintetizând amploarea fără precedent a construcțiilor din țara noastră, Pavilionul construcției arhitectură, sistematizare oferă vizitatorilor o vastă imagine despre înarmarea și geniul creator al poporului nostru, autorul și stăpînul noului peisaj industrial și arhitectonic al patriei socialiste.

Între anii 1950 și 1963 — află vizitatorul, de îndată ce a trecut pragul expoziției — în structura investițiilor o pondere de 48,5 la sută o dețin lucrările de construcții și montaje. Iar mai departe: „Ritmul mediu anual de creștere a construcțiilor de locuințe în R.P.R., între anii 1953 și 1963 — 17,4% este cel mai ridicat din întreaga Europă. Cu 7,3 locuințe terminate într-un an la 1.000 de locuitori, România se situează pe unul din primele locuri de pe continent”.

Nenumăratele și variatele expozate, ntruchipînd succesele de prestigiu, doîndite într-un răstimp de două decenii ulternează toată vremea cu imaginile concrete ale viitorului. Cristalizate în vaste și curajoase proiecte de construcție și sistematizare, ele reprezintă adevărate oglinzi fermecate, smulse din fantezia povestitorului popular și investite cu puteri reale — prin forța, hărnicia și talentul omului de azi.

Iată-ne prin intermediul machetelor, în fața orașelor din țara noastră. Pe rîsul machetei Bucureștiului se înalță în miniatură clădirile suple de pe Calea Griviței, Piața Palatului, șoseaua Olteniței, șoseaua Ștefan cel Mare etc., etc. Cu ajutorul ghidului — care-l ajută să descifreze întreaga configurație arhitectonică a Capitalei — vizitatorul pătrunde, însă, totodată în Bucureștiul zilelor de mâine. Nenumăratele clădiri răspîndite pe întreaga suprafață a orașului determină inițierea unei mari acțiuni de uniformizare a răspîndirii populației, de im-

bunătățire a circulației etc., în toate cartierele Capitalei. Un exemplu: numai în ansamblul sectorului Sud-Berceni, pe 1.700 de hectare, există posibilitatea construirii a aproape 80.000 apartamente pentru o populație de circa 120.000 locuitori. Un oraș întreg! Sau nu fără o vie emoție pot fi privite în continuare viitoarele amenajări din Piața Unirii și Piața Victoriei — Institutul politehnic, complexul spitalicesc de la Grozăvești, centrul de televiziune etc. — ori marile construcții de locuințe, uriașul inel din blocuri în care va fi înscrisă întreaga Capitală.

★

Cîțiva pași și iată-ne în fața „Clujului”. Doi vizitatori, frații Horia și Claudiu Nistor, ingineri în București (dar clujeni de obîrșie, după cum am aflat de îndată) cercetează macheta cartierului „Grigorescu”, căutînd șirul vehicilor clădiri de pe malul Someșului.

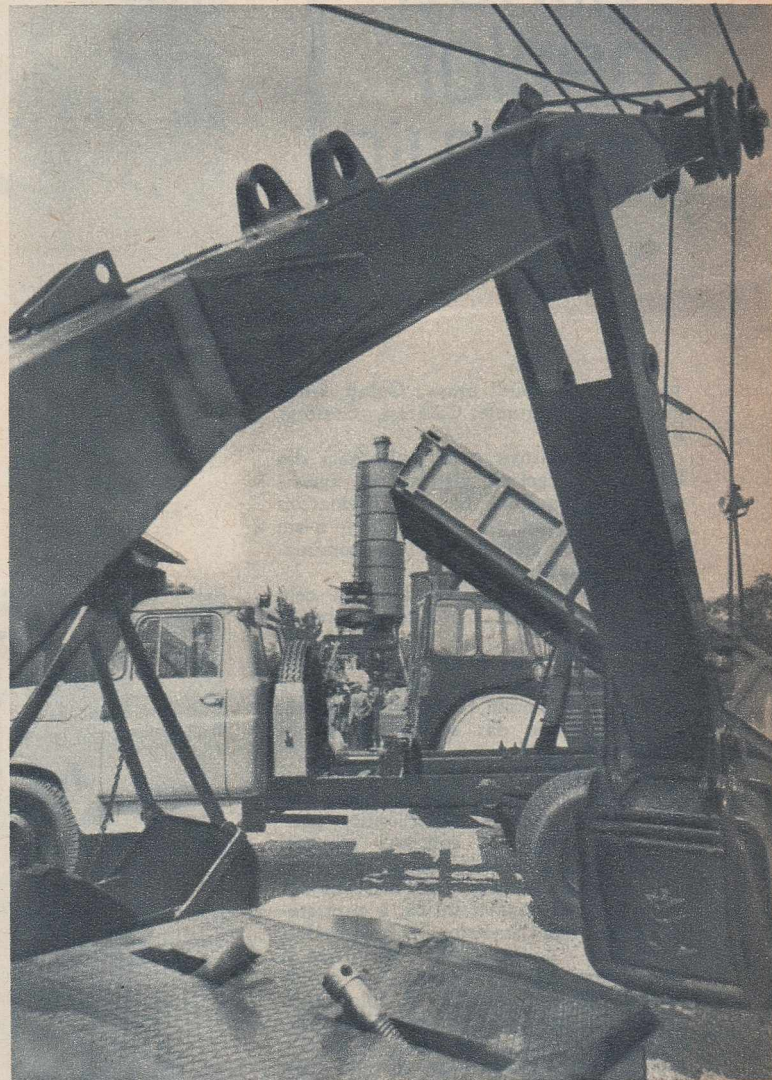
— Le căutați în zadar — îi lămurește ghidul. În locul lor a apărut un întreg cartier de blocuri moderne. Da, sînt cele care le vedeți reproduse pe machetă...

La „Suceava”, unde poposim apoi, întîlnim în schimb doi localnici nedespămînteni: soții Elena și Iancu Ciurea.

— Amîndoi lucrăm la Combinatul pentru industrializarea lemnului din Suceava. Locuim într-unul din blocurile noi. Știam de acasă că populația Sucevei a crescut considerabil într-un răstimp de numai cîțiva ani. Dar iată, aflăm aci, că o dată cu viitoarele construcții civile și industriale populația orașului se va dubla pînă în 1975.

Iată-ne acum și în Iașiul anilor 1980, oraș cu o populație de 200.000 locuitori sau, poposind pe rînd prin intermediul cifrelor din planurile de per-

(Continuare în pag. 6)

Macarale și basculante moderne, elemente familiare în noul peisaj al șantierelor noastre de construcții.

Interior modern și confortabil, aparținînd unuia dintre cele patru apartamente mobilate, prezentate în expoziție.

oglanda marilor infăptuiri

spectivă, în „noile” orașe : Galați, Giurgiu, Turnu-Măgurele, Călărași, Craiova, Pitești etc.

— Am călătorit prin multe țări din Europa — declară vizitatoarea americană, doamna Ellen Landeen Bremerton din Washington — dar nicăieri n-am întâlnit atâtea construcții ca în România. Este extraordinar.

Și mai departe, referindu-se la cele patru apartamente mobilate, aflate în expoziție :

— Vă mărturisesc, aș vrea ca mobila dv. să fie în apartamentul meu. Are o linie mai simplă, dar mai elegantă. În plus mi-am dat seama că este și foarte rezistentă.

Dar expoziția înfățișează în același timp și largile posibilități de care dispune astăzi ramura construcțiilor pentru o producție în continuă creștere, cantitativ și calitativ. Panouri și exponate prezintă în acest sens atât dezvoltarea tehnico-organizatorică a șantierei, pregătirea profesională a cadrelor, activitatea de cercetări științifice și proiectarea, cât și remarcabilele utilaje produse în țara noastră și folosite în prezent în domeniul construcțiilor. Mecanizarea a cucerit toate șantierele. Betoniere cu amestec forțat de 250 litri, betoniere pe pneuri cu cădere liberă de 100 litri, utilaje de mică mecanizare (40 de tipuri) toate fabricate în țara noastră și înregistrând performanțe la nivelul tehnicii contemporane, asigură o sensibilă ușurare a muncii manuale și un nou ritm în lucrările de construcție.

Toate acestea și multe altele trezesc în sufletul miilor de vizitatori un puternic sentiment de mândrie și o largă și complexă imagine a ceea ce se cheamă România zilelor viitoare.

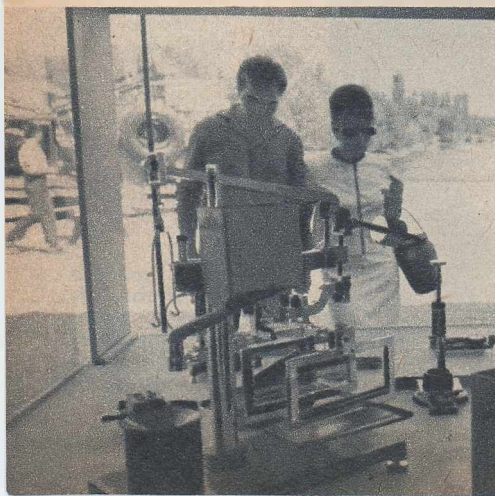
Liviu MAIOR
Fotografii de S. STEINER

Aparate de înaltă tehnicitate și precizie — fabricate în țara noastră — asigură specialiștilor din domeniul construcțiilor și materialelor de construcție largi posibilități de cercetare și creație.

Alte utilaje moderne, fabricate în R.P.R., destinate șantierei de construcție.

Barajul de la Teliuc, una din numeroasele machete care înfățișează succesele construcțiilor noastre industriale.

Ca la Breaza

Echipe de dansuri a cooperativei din Breaza, una din formațiile distinse cu Premiul I și titlul de Laureat al celui de-al VII-lea Concurs al artiștilor amatori.

Pe biroul președintei se află un dosar cu corespondențe, care ar sfîrși invidia filatelștilor. Un plic cu mărci policrome e venit tocmai din Antilele olandeze. Un altul, din Japonia. Al treilea, din Canada. Al patrulea, din Uniunea Sovietică, cîteva, din Statele Unite ale Americii, din Polonia, din Franța...

Dar președinta n-are pastuni filatelice și privirea ei alunecă grăbită peste plicuri. O interesează doar conținutul scrisorilor, și acestea nu curind decât cuvinte de laudă pentru umușetea cusăturilor naționale românești. Iar pe toate plicurile, aceeași adresă: cooperativa „Arta casnică”, Breaza, România.

Breaza — precum bine se știe — o mică așezare pitorească de la poalele Carpaților, care abia acum împlinse un an și-a trecut examenul urbanistic, căpătînd rangul de oraș.

Președinta cooperativei e o femeie tânără, de 29 de ani, care mai are încă în mersul ei ceva din asul mîndru al tîrîncilor munșene și mai poartă pe degete urcele acului de cusătoreasă. Iar estul energic cu care semnează ecii de scrisori și închide dosarul de corespondențe arată că e de mult umiliată cu asemenea treburi. Președinta se duce să transmită celor 600 de tîrînci brodeze, ce lucrează în cooperativă, comenziile soște de pe depărtatele meridiane ale globului. Își știe sigur: vor fi gata la timp și de parte bună calitate. Île românești or îmbrăca la fel de bine pe japonezele cu ochi migdalați, ca și pe paiziențele pline de șic.

★

La Breaza pot fi văzute cele mai frumoase flori și cele mai splendide cusături populare din țară. Între luxurianta această vegetală, care

copleșește literalmente curțile brezenilor, și invazia florilor de pe portul popular există o legătură firească. Cultivate cu pasiune de esteți și horticultori, narcisele, mușcatele, dalile și-au făcut în mod firesc transferul pe îlle și fotele femellor.

— De unde ați învățat să coaseți, fetelor?

— Păi, mai știm și noi? Pe mine m-a învățat bunica să țîn acul în mîna cînd nici nu intrasem la școală. Iar pe dînsa a învățat-o mama ei, dacă nu tot bunica. La noi se coase dintotdeauna...

Nu mai știu cine mi-a dat răspunsul acesta. Maria Turcanu, poate, care brodează de peste 43 din cei 50 de ani ai ei. Poate Elena Chițu, care coase niște flori de mac, niște „cîrlige” și niște „creste” de toată frumusețea, cu toate că are 83 de ani bătûți pe mușe și-și urcă pe vîrful nasului două rînduri de ochelari cînd brodează. Poate Cornelia Pavel, care abia a împlinit 17 ani și a fost în vară la primul ei bal. Cînd cos, împreună cu la clac, la umbra vreunul pom din curtea cooperativei, își zic între ele „fetelor” și vîrstele sînt anulate ca prin farmec.

— Și modelele acestea? Cine le-a creat? Sînt peste sută la număr! Cum de le țineți minte pe toate?

— Le știe acul pe de rost, își cunoaște ei singur drumul pe pînză...

Lucrul acesta este într-adevăr uimitor: pe pînză albă, transparentă (căreia sensibilitatea populară i-a zis, cu simț acut al poeziei, pînză „lacrimă” și pînză „topită”), pe pînză aceasta pe care creionul nu a trasat absolut nici un indiciu, acul și arniciul încep să deseneze din memorie un filigran uimitor de complicat și armonios, o broderie impresionantă prin fantezia arabescurilor. Femelle de la Breaza folosesc

doar negrul și roșul. De secole, îlle și fotele brezenelor cunosc numai această simplă și rafinată cromatică.

Da, au dreptate brezencele: aici, în așezările lor de pe Valea Prahovei, ai impresia că arta cusutului se practică de cînd lumea...

★

Cînd se întorcea în amurg de la cîmp și după ce-și mulgea vaca, tîrîncă din Breaza sau din satele din jur — Provița, Nistorești, Adu-nași sau Șotriile — își lua scăunelul în cerdac, printre flori, și începea să coase. Dacă avea o fată mai mărșoară care învățase să brodeze „musculițe” și „bușteni”, făceau, amîndouă, o ie cam în trei săptămîni. Coseau noaptea, la lumina lămpii cu gaz, pînă ce dădeau zorile și, spre capătul lunii, o duceau la țîrg, la „coana negustoreasă”. Luau pe îlla înflorată doar cîțiva lei. Însă negustoreșele de la oraș își durau, în numai cîțiva ani, casă arătoasă, deși tîrîncile din truda cărora se chiverniseau abia izbuteau să strîngă bani pentru doctor și ochelari: nu rezistau ochii la lucrul acesta mărunt, brodat pe cîte două fire de pînză topită.

Prin 1948, în vară, cîteva brezence din organizația de femei din localitate au început a bate pe la porțile cusătoreșelor mai cunoscute pentru harul lor.

— Facem cooperativă de cusături populare. Nu veniți la noi? Se plătește după cît lucrăm. Ne iese de două ori și mai bine decît ne dădeau înainte negustoreșele. Hai-deți, veniți!

La început au fost 48 de cooperatoare. Erau printre ele și Maria Enolu și Elena Băcanu și Elena Nicoară și Maria Turcanu. Au făcut primele li, fețe de mese, țîșlăfere, mîlieuri, șervețele și le-au trimis la București. Au plăcut mult. Peste

cîteva luni, comanda a fost dublată: cusăturile lor începuseră să fie cerute și peste hotare...

Printre primele brodeze ale cooperativei era și o fetișcană de vreo 16-17 ani, cu mîna iute la cusut, cu mîntea ageră. Au trimis-o la o școală de specializare și peste doi ani, cînd abia împlinise 19 ani, Victoria Vasilescu era aleasă președinta cooperativei. Sînt zece ani de atunci și Victoria e tot președintă, iar cooperativa pe care o conduce a devenit cea mai mare și mai cunoscută unitate de acest fel din țară.

Am în fața ochilor o coală de hirtie bătută la mașină. Conține un adaos statistic la interviul pe care l-am luat președintei. Grijiile la cifre, ea a cerut contabilității să mi se răspundă la o întrebare ce viza matematicile. Iată răspunsul: în 1955 cooperativa „Arta casnică” a realizat 15.700 produse în 20 de sortimente; în 1960 — 28.987 produse în 60 sortimente; iar pînă la sfîrșitul acestui an se vor realiza circa 110.000 produse în 150 sortimente...

★

Nu știu cum s-ar putea traduce într-o limbă străină aceste cuvinte cu o ritmică interioară plină de sonoritate: „țesătură cu alesătură”. Ele denumesc acea stofă subțire și densă, bătută la război, printre fi-rele căreia suveica a „ales” niște motive geometrice măiestrit colorate. Așternută pe o masă, prinsă pe perete, transformată în poșete, țesătura aceasta specific românească este de un admirabil efect plastic. În fața noastră, la trei războaie trei femei tinere țes această originală stofă. Zamfira Nicolae are părul proaspăt coafat, un zîmbet larg pe obraz și e foarte comunicativă. Zenovia Bărbuceanu e mai sfioasă, dinții îi strălucesc ca un șirag de perle, iar pe cap, cozile îi sînt răsucite ca o coroniță. Sofia Irimia e o brunetă cu un aer visător, dar vorbele-i dovedesc un ascuțit simț al realității. Toate trei sînt niște maestre ale „țesăturii cu alesături” și de multă vreme frun-tașe în cooperativa brezeană. Cîștigă bine, iar ultimele două sînt proaspăt căsătorite. Discuțăm despre filmul care a rulat aseară la Casa de cultură din Breaza și despre noile modele de broderii care întreprindează într-o manieră modernă vechile motive populare.

★

— Și acum, care sînt preocupările de creație ale cooperativei, care îi sînt tendințele de dezvoltare?

Elena Nicoară, vicepreședinta cooperativei (aici, la „Arta casnică”, femelle au — precum se vede — primul și ultimul cuvînt de spus) ne dă răspunsul:

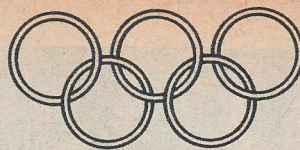
— Respectăm tradiția, o respectăm cu fidelitate: modelele noastre au zece și poate chiar sute de ani vechime, și vor mai trăi atele și de acum înainte. Dar pornind de la tradiție, o îmbogățim și o înnoim în spirit contemporan. Îllor bătrîne li se adaugă bluzele tinere, inspirate din vechiul port popular. Broderiilor moștenite le adăugăm în fiecare an zece de alte modele, create pe baza vechilor motive. Inspirația artiștilor noastre populare nu seacă niciodată.

Da, creația populară nu are nici început, nici sfîrșit...

Sanda FAUR

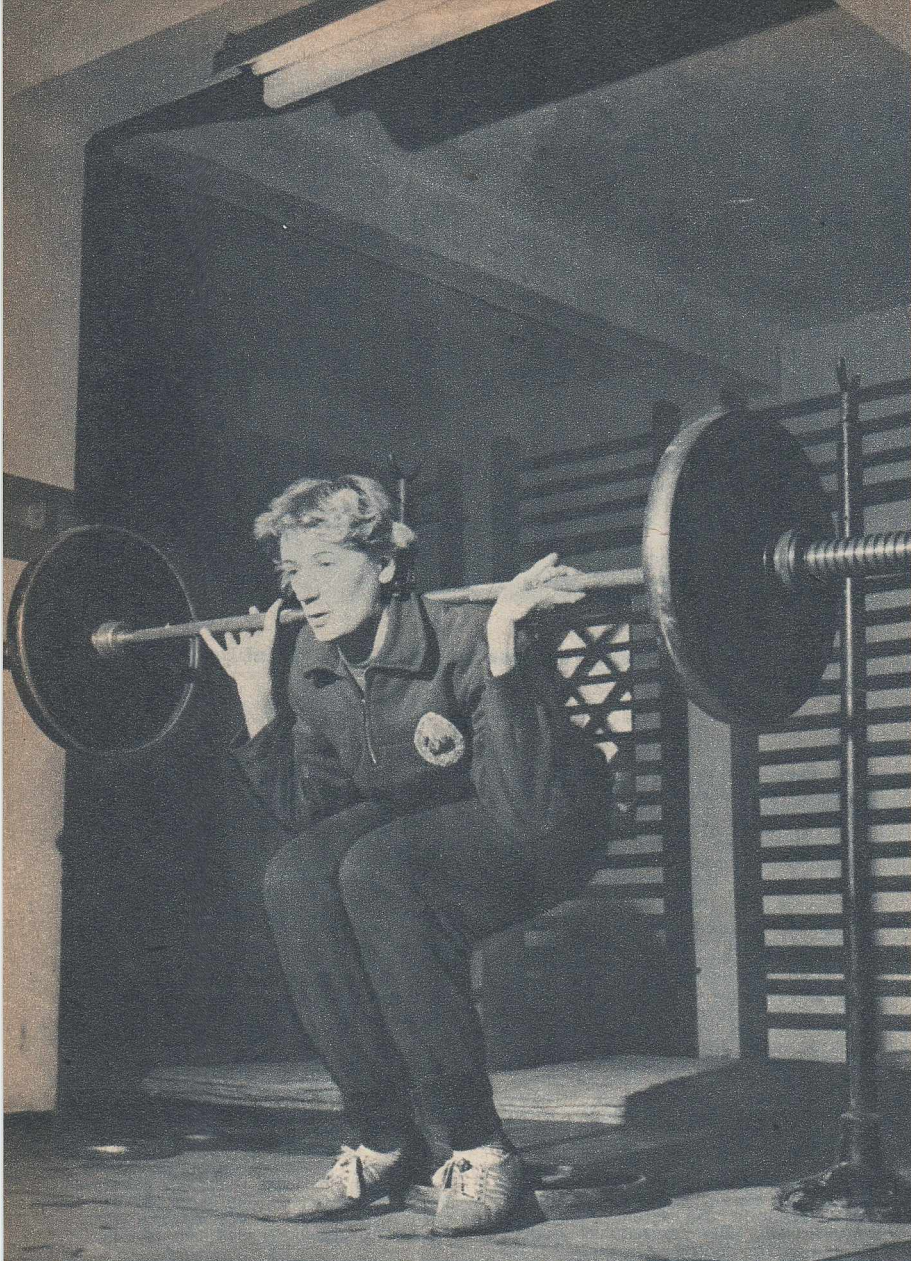
le brodate de brezence atrag și la Expoziția realizărilor economiei naționale interesul vizitatorilor.

Să l

SUCCESS

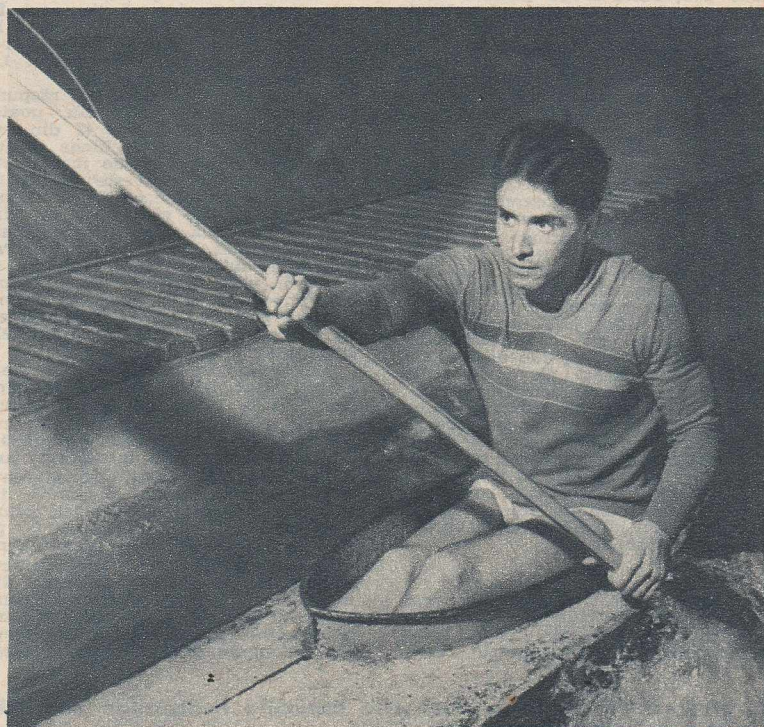

ATLETISM: Sportiva nr. 1 a țării noastre este, indiscutabil, maestra emerită a sportului Iolanda Balaș. La 12 decembrie împlinește 28 ani. Este studentă la Institutul de cultură fizică din București. Participă pentru a treia oară la J. O. La Melbourne, a ocupat doar locul V, dar la Roma s-a revansat, ocupând locul I cu o săritură de 1,85 m — record olimpic. Campioană națională din 1951 și campioană din 1957 la toate edițiile Jocurilor Balcanice ea este deținătoarea recordului lumii la săritura în înălțime femei (1,91). Demn de remarcat este faptul că în decursul timpului ea a doborât sau a egalat de 14 ori recordul lumii.

In fotografie: Iolanda Balaș la un antrenament... de forță.

CANOTAJ: Aurel Vernescu, unul dintre cei mai dotați caiaciști ai noștri, este student la Institutul de cultură fizică din București și maestru emerit al sportului. El a reușit performanța ca la campionatele mondiale de la Jajce (1963) să cucerească două medalii de aur (caiăc 1, 500 m și caiăc 1, ștafetă 400x500 m) și două medalii de argint (caiăc 1, 1.000 m și caiăc 2, 1.000 m). Toate aceste rezultate ca și forma bună pe care a manifestat-o și la ultimele antrenamente îl recomandă ca unul dintre favoriții la Jocurile Olimpice de la Tokio.

FOTBAL: Din 1952, când a pierdut cu 2-1, după zile mari, partida cu Ungaria — câștigătorul turneului olimpic — țara noastră reușește de-abia anul a califica în turneul final. Performanța este de certă valoare: vedere puternicii adversari înfrunțiți în preliminariile echipei Danemarcei (medaliile de argint la Roma) și echipei în seria A din care face parte, România va avea de înfruntat echipa a R. D. Germane (care vine aureolată de 4-1 obținută în dauna U.R.S.S.), Mexicul, echipă cu îndărul căreia potențial este mai puțin cunoscut, și Iranul r. Asia de sud-vest. Alți adversari de valoare, cu „pretenții” la alte trei serii, sînt: Cehoslovacia, Iugoslavia, Ungaria și pe Argentina sau Brazilia.

In fotografie: o fază din meciul România-Bulgaria (2-1) la București, în preliminariile olimpice.

POLO: Fosta echipă de tineret, care la J. O. de la Roma a ocupat locul V, se pare că astăzi, în preajma Jocurilor de la Tokio, a ajuns la maturitate. Ultimele rezultate în cadrul turneului de polo de la București, când a înfruntat echipele a R. D. Germane și Ungariei, denotă acest lucru. Echipa, formată din jucătorii Culineac, Firoiu, Grințescu, Mărculescu, Mureșan, Novac, Ștefănescu, Szabo și Zărnescu, într-o formă bună. Echipa mai are unele fluctuații pe parcursul antrenamentelor, insuficientă concentrare în fazele de poartă făcându-i pe jucători să rateze în situații clare de a înscrie, dar sperăm că aceste deficiențe să fie remediate.

In fotografie: un aspect de la antrenamentul la bazinul de polo.

urăm

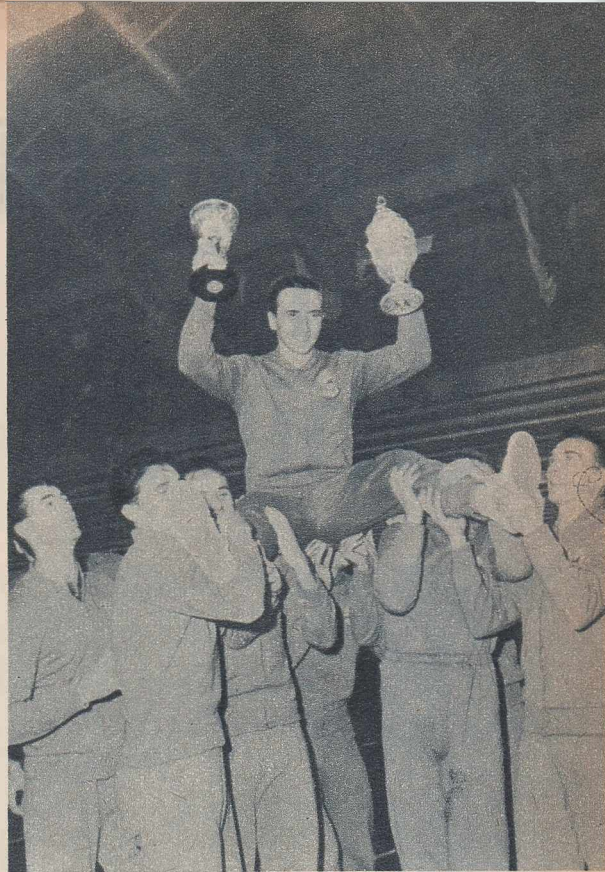
Peste o săptămână în Japonia încep întrecerile celei de-a VIII-a ediții a Jocurilor Olimpice. Atenția tuturor iubitorilor de sport din lume este îndreptată într-acolo, încă de câteva săptămâni, de când torța tradițională a fost aprinsă pe Muntele Olimpic și a plecat spre Țara Soarelui-Răsare. La ora actuală faza pregătirilor a atins punctul culminant. Această febră o trăiesc sportivii noștri, atât cei 115 băieți și 32 de fete ce ne vor reprezenta la Tokio în 13 din cele 20 sporturi olimpice, cât și ei care, de aici, de acasă, le vor urmări și aplauda strădaniile și performanțele.

Pe oțtiva dintre reprezentanții sportului românesc care vor participa la întrecerile olimpiadelor prezentăm în paginile de față. — și tuturor celorlalți care, din păcate, nu au putut fi menționați în acest spațiu restrâns — le dorim succese strălucitoare, să urăm să aducă sportului românesc cât mai multe medalii olimpice!

↑ **SCRIMA:** Oleva Orban-Szabo (stînga) și Maria Vicol. Două prietene și două pretendente la laurii victoriei la Tokio. Profesora de limba franceză, maestra emerită a sportului Olga Szabo, a devenit campioană mondială în 1962, iar la J. O. de la Melbourne din 1956 a obținut medalia de argint (după baraj). În 1963 a ocupat locul IV la Campionatele mondiale, iar în 1964 a câștigat „Trofeul Jantie” la Paris.

Maria Vicol, de profesie contabilă, maestră a sportului, este campioană republicană în acest an și deținătoarea medaliai de bronz la J. O. de la Roma din 1960.

↑ **VOLEI:** Cea mai bună performanță a echipei noastre masculine de volei a fost obținută la Campionatele europene din 1963 cînd a ocupat locul I. Din lotul echipei au făcut parte jucătorii: Bărbuță, Chezan, Coste, Derzei, Drăgan, Fieraru, Ganciu, Grigorovici, Nicolau (căpitanul echipei), Plocon, Schreiber și Szöcs. O bună comportare au avut voleibaliștii noștri și la campionatele europene din 1955 și 1958 (la ambele locul II). La ultimele trei ediții ale campionatelor mondiale am ocupat locul II (Paris 1956), locul III (Rio de Janeiro 1960) și locul III (Moscova 1962). O astfel de carte de vizită îi obligă pe sportivii noștri la o comportare similară și la Tokio, unde pentru prima dată voleiul figurează în cadrul Jocurilor Olimpice.

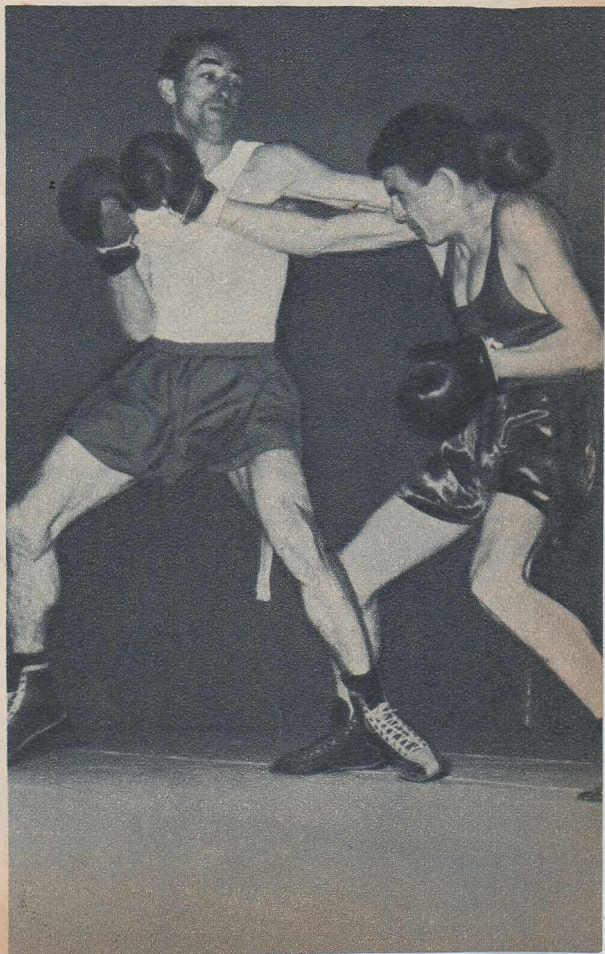
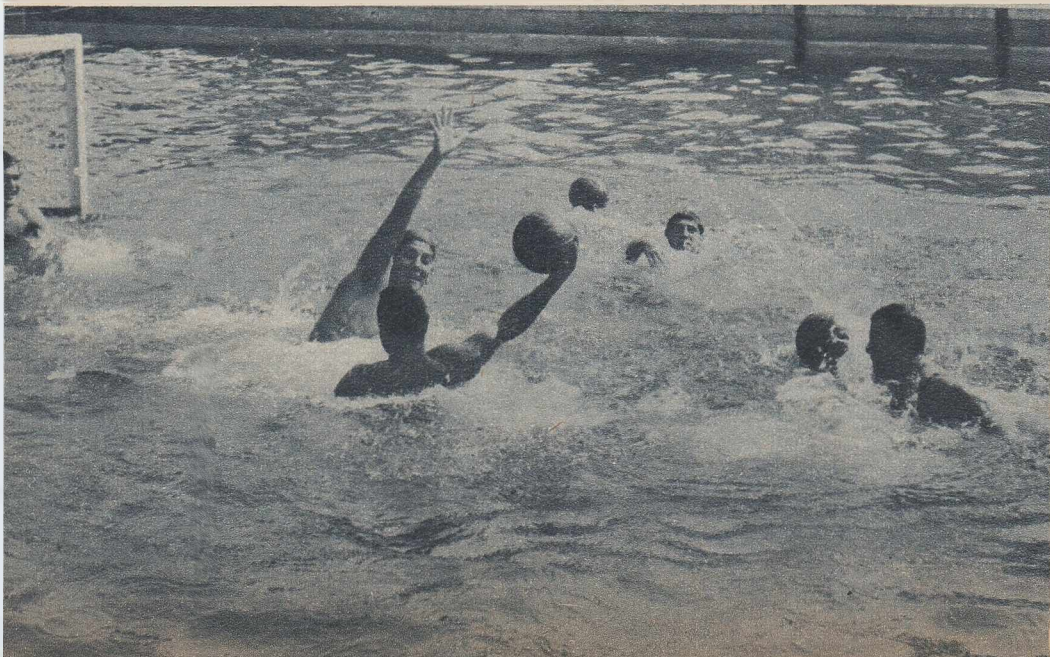
În fotografie: echipa noastră masculină de volei, după succesul din 1963, cînd a devenit campioană europeană.

← **GIMNASTICĂ:** Sonia Iovan și Elena Leuștean-Popescu sînt cele mai bune gimnaste ale noastre. Ambele sînt profesoare de educație fizică și maestre ale sportului. Din 1955 pînă în 1958 întrecerile de gimnastică din țara noastră au fost dominate de Elena Leuștean-Popescu, pentru ca din 1959 Sonia Iovan să intervină direct în lupta pentru titlul de campioană națională la individual compus, pe care, de altfel, îl obține în 1959, 1962 și 1963.

În întîlnirile internaționale cele mai bune performanțe le-au realizat în cadrul „Cupei Europei” din 1957 și 1959; la ambele ediții Elena Leuștean-Popescu s-a clasat pe locul II, iar Sonia Iovan pe locul III (individual compus). În cadrul probei pe echipe, atât la Melbourne cît și la Roma, au făcut parte din echipa Romîniei, clasată pe locul III.

În fotografie: Sonia Iovan la bară, urmărită de Elena Leuștean-Popescu, la un antrenament.

↓ **BOX:** Unul dintre cei mai talentați boxeri ai noștri este Constantin Ciucă, de la categoria muscă. În vîrstă de 22 ani, el are un bogat palmares: campion republican al ediției 1963-1964, campion balcanic în 1961, locul II în turneul preolimpic de la Tokio și locul III la campionatele europene de la Moscova, din 1963. A susținut 136 întîlniri, pierzînd doar 23. Iată-l în fotografie (stînga) în finala campionatului republican din acest an, pe care a susținut-o în compania lui Nicolae Giju.

Imagini din China populară

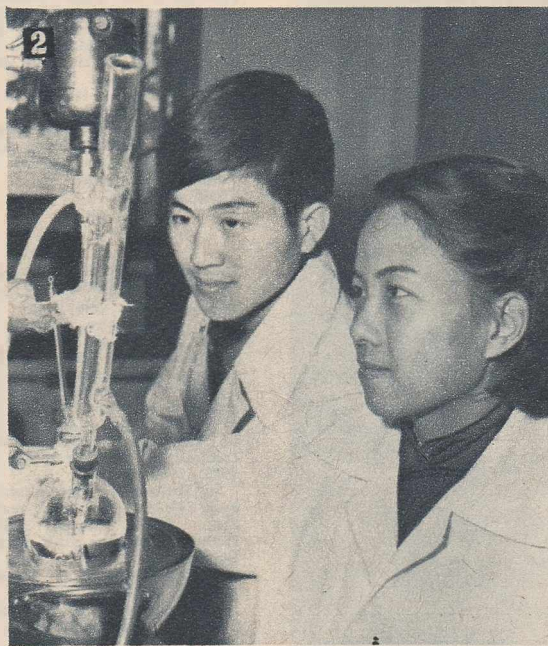
1

1 Docurile Șanghaiului cunosc o vie activitate — mărturie a relațiilor comerciale ale Chinei populare.

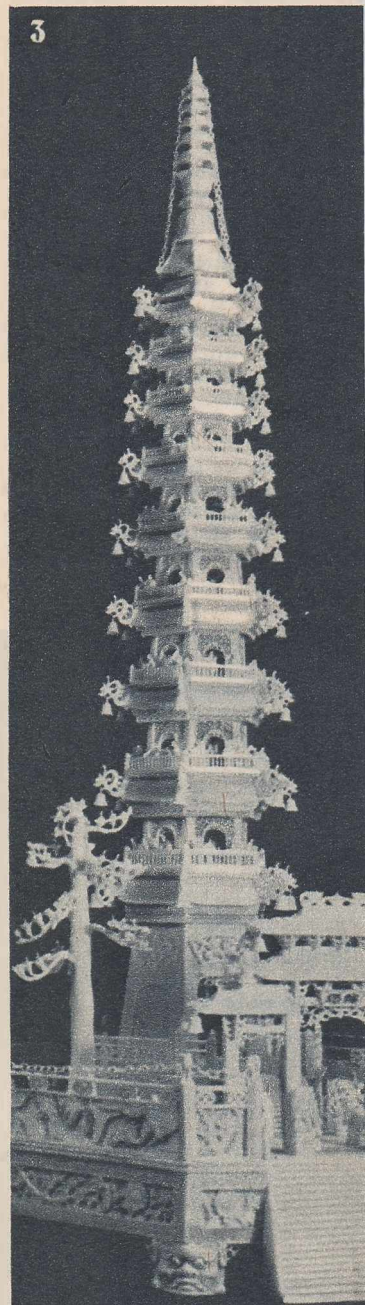
2 Studenți din Cengtu lucrind în laborator.

3 Maeștrii sculpturii în fildeș din Canton și-au cucerit un renume bine-meritat. În fotografie: o pagodă sculptată în fildeș, avind o înălțime de 76 cm.

4 În partea de vest a capitalei R. P. Chineze au apărut noi ansambluri de blocuri de locuit.

2

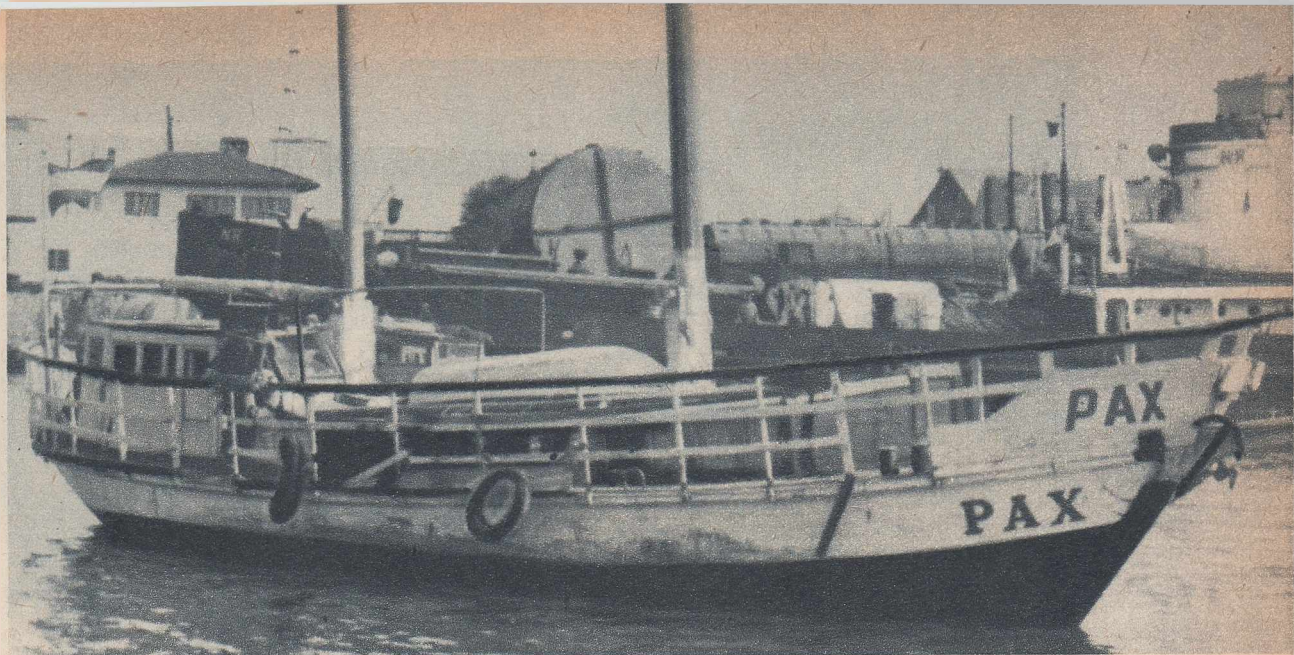
3

4

catarg flutură acest mic drapel simbolizând năzuința de prietenie și ce a temerarului navigator austriac.

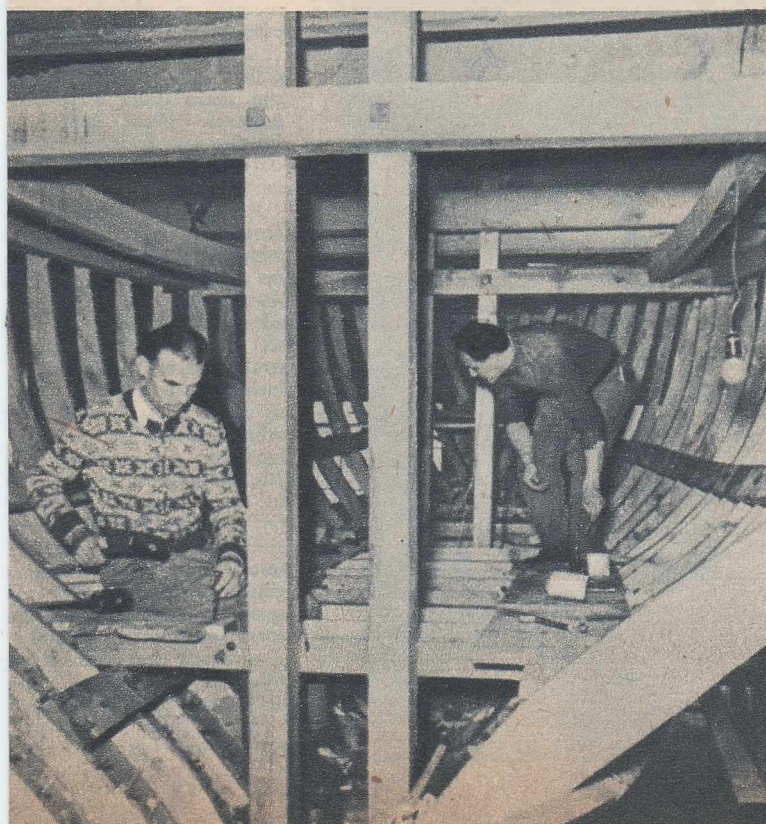

Legănat de valuri într-o dană a portului, „PAX” stă gata să infrunte mărilor și oceanele.

PAX

A PORNICIT LA DRUM LUNG...

ani a lucrat Stipkovitz, ajutat ori de câte un prieten, spre a-și ri, bucată cu bucată, micul său or din stejar.

Citor tineri nu le-au înflăcărât oare imaginația aventurile căpitanilor Cook, Nemo, Grant, stîrnindu-le dorința de a înfrunta uraganele, mărilor și oceanele? Joann Stipkovitz, din orașul Steinberg-Austria, a fost odinioară unul dintre aceștia. Vasul său de a deveni căpitanul unei corăbii cu care să înconjoare lumea nu l-a părăsit toată viața, dar abia azi, la 57 de ani, el și l-a văzut împlinit. Vasul său nu-i mare, pînzele lui n-au fost încă strînse înaintea furtunii și numele nu i-a devenit glorios. Dar Stipkovitz este mîndru de el. Li cunoaște fiecare scîndură, fiecare colțisor, pînă în cel mai mic amănunt, pentru că el singur l-a construit timp de 12 ani. Performanța acestui perseverent om este uimitoare, socotind greutatea ce i-au stat înainte și pe care a trebuit să le învingă.

Așezat pe coverță, ca un adevărat lup de mare, el este bucuros să-și prezinte oricărui vizitator cuterul, ancorat cuminte la o dană din portul Constanța.

„Povestea navei mele, spune Stipkovitz, începe înainte de ultimul război mondial. Pasionat după navigație, deși de meserie eram morar, am întreprins prima mea călătorie pe apă în anul 1928, traversînd Europa într-o barcă, pe râul Raab și pe Dunăre, apoi pe Marea Neagră, pînă la Istanbul. Patru ani mai tîrziu, dorul de valuri m-a purtat tot într-o barcă, pe fluvii și mări, de la Viena pînă la Capul Tres Forcas, la mii de kilometri depărtare de patrie. O furtună m-a aruncat pe stînci. Dar chiar în clipa cînd deznădejdea naufragiului mă cuprîndea, marinarii unui petrolier românesc m-au găsit și m-au salvat. Navigînd împreună cu acești minunați oameni spre Constanța, am început să cunosc și să îndrăgesc poporul român. Naufragiul m-a hotărît să nu mai folosesc ambarcațiuni mici și mi-am propus să-mi construiesc o navă mai mare. Ajuns acasă, am început să string materialele necesare, cheltuindu-mi toate economiile. Războiul, acest oribil cataclism care distruge vieți, aspirații, visuri, m-a împiedicat în planuri, dar nu mi-a spulberat voința, ci m-a învățat să cutez cu curaj înainte, să nu disper

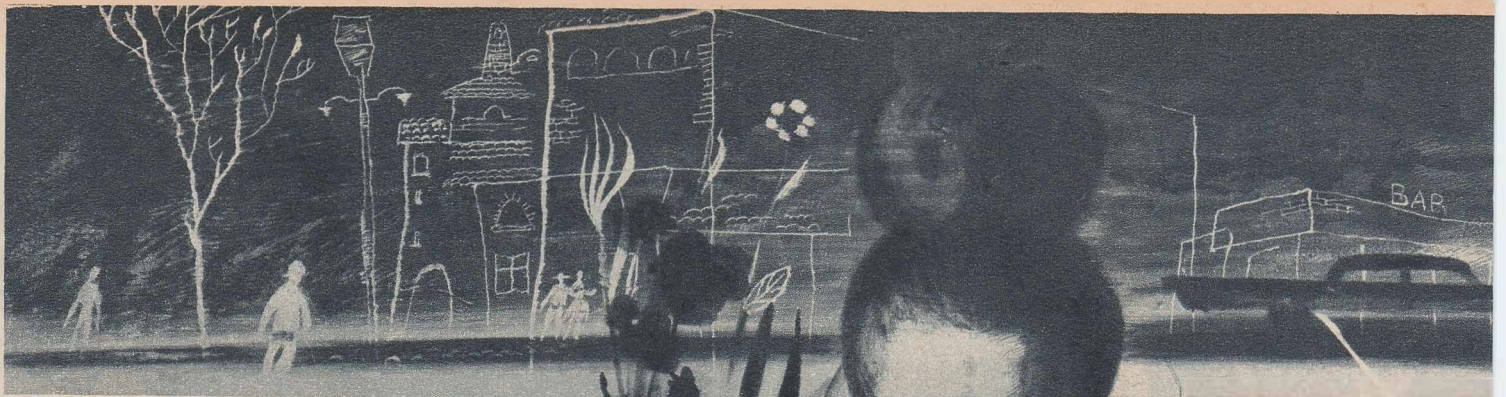
niciodată. În acele vremuri întunecate am înțeles prea bine ce înseamnă pacea. Și de aceea gîndul meu a fost de atunci ca vasul ce aveam să-l construiesc să poarte numele păcii — PAX. În 1946, un bătrîn stejar încovoiat mi-a servit la modelarea chilei și etravei. Apoi, an după an, cuterul PAX a început să prindă viață, încet, bucăciță cu bucăciță, pînă cînd în sfîrșit a putut fi lansat în apele Dunării. Acum saltă pe valuri. Doresc ca PAX, vasul prieteniei, să colinde mărilor, ca mesager al păcii și al înțelegerii între popoare”.

Printre cargouri, motonave și chiar cabotiere, „PAX” pare o jucărie. E un vas mic de lemn, cu două catarge, lung de 15 m și lat de 3,50 m, cu un deplasament de 25 t și un motor nu mai puternic decît al unui tractor obișnuit. Acum, după botezul valurilor, străbătînd aproape 3.000 km pe Dunăre și Marea Neagră, de la Viena la Constanța, cuterul și-a făcut ultima toaletă înainte de-a începe de aici, de la Constanța, înconjurul lumii. Potrivit proiectului, vasul va urma să parcurgă itinerarul Constanța-Istanbul-Pireu-Cairo-Port Said-Bombay-Borneo-Sumatra-Noua Guinee-Australia-Polinezia. Apoi, trecînd prin Canalul Panama, cuterul va intra din Pacific în Atlantic, și în continuare din Mediterana în Marea Neagră, încheind o călătorie care va dura 4 ani.

Adresînd un salut cititorilor revistei „Flacăra” înaintea ridicării ancorei, navigatorul austriac a ținut să-și exprime satisfacția față de realizările poporului român din ultimii ani.

„Privind felul ordonat, tehnica și utilajul muncitorilor de la Șantierul naval Constanța care revizuiu vasul meu, a spus el, extraordinarele transformări din portul și orașul Constanța ca și din toate porturile românești dunărene, de altfel, prin care am trecut, mi-am dat seama de amploarea dezvoltării actuale a României, de năzuința poporului român de a trăi și munci în pace. Sînt sigur, a încheiat el, că peste cîțiva ani, întorcîndu-mă aici, la capătul călătoriei în jurul lumii, voi regăsi România și mai prosperă”.

Gh. BRĂTESCU

O cească cu ceai

de Katherine MANSFIELD

Rosmary Feel nu era tocmai frumoasă. Nu, nu se putea spune despre ea că era o frumusețe. Drăguță? Da. Însă dacă o analizai... Dar de ce să fim atât de cruzi și să analizăm pe fiecare în amănunțime? Era tânără, strălucitoare, ultramodernă, îmbrăcată cu rafinement, era la curent cu ultimele noutăți literare, iar reuniunile ei erau cel mai încântător amestec de personalități din înalta societate și de artiști, creaturi stranii, descoperiri ale ei, unii prea înspăimântători ca să-i descrii în cuvinte, alții destul de prezentabili și amuzanți.

Rosmary era căsătorită de doi ani. A avea un băiețel fermecător, Michael, pe care soțul de-a dreptul îl adora.

Erau bogați, într-adevăr bogați. Nu doar „bine înstăriți” — cuvinte care sună ca ceva învechit, din vremea străbunicilor — ci cu adevărat bogați.

Dacă Rosmary dorea să facă cumpărături ea se ducea la Paris ca și cum noi ne-am duce pe Bond Street. Dacă dorea să cumpere flori, mașina ei oprea la scara celui mai mare magazin din Regent Street și Rosmary privea în felul ei fermecător prin magazin și spunea: „Le doresc pe acelea, pe acelea și pe acelea. Dă-mi patru buchete din ele. Și vasul ăsta cu trandafiri. Da, vreau toți trandafirii din vas. Nu, liliac nu vreau. Urăsc liliacul, pentru că nu are nici o formă”. Vânzătorul se înclina

și lua liliacul din fața ei, parcă ar fi fost într-adevăr oribil de nedecorativ. „Dă-lalelele alea roșii și albe” — continua ea. Apoi era condusă la mașină de o fată suțirică, care se clătina și imensele buchete înfășurate în hârtie, semănând fiecare dintre ele cu câte un copil în cămașă lungă.

Într-o după-amiază de iar Rosmary intrase tocmai să cumpere câte ceva într-un nou magazin de antichități de Curzon Street.

Era un magazin care îi plăcea în mod deosebit. Mai ales pentru că aici erau de cumpărat mai multe ori singur. Așa că pentru că negustorul era teribil de servabil. Îi zâmbea și-și freca mâinile de câte ori o vedea intrând, se arăta de încântat, că abia mai putea vorbi. Toate astea erau ceva...

— Vedeți, doamnă — și zise el cu un ton grav, respectuos — țin la obiectele mele. Mai degrabă nu vreau să vă despart de ele decât să le văd cuiva care nu le apreciază la justa lor valoare, cuiva care nu are simțul fin pentru a fi atât de rar astăzi.

Oftind, el desfăcu un pătrat de catifea albastră cu vârful degetelor lui palide și îl puse pe sticla vitrii. Astăzi a pregătit o casă mică. A păstrat-o special pentru ea. Nu a arătat-o pe acum nimănui. Era o casă mică, acoperită cu un strat de email. Sub un copac înflorit se afla o siluetă minusculă care ținea în brațe o siluetă și mai mică. Aceasta purta o pălărie cu panglici verzi, mai mare decât o petală de mușcată. Peste capetele luetelor zbura un noraș trandafiriu ce semăna cu un ger păzitor.

Rosmary își scoase mâinile lungi. Întotdeauna, când era mina astfel de obiecte, își scootea mânușile. Da, îi plăcea foarte mult. Emailul era adevărată bijuterie. Trebuia să-i aparțină. Analizând cu strălucitoare, deschizându-i închizându-i capacul, ea se putea opri să nu-și adreze mîinile care-i apăreau atât de frumoase pe catifeaua albă. Negustorul și-o fi percutat în sinea lui să gîndească fel, deoarece luă un creion și aplicându-se peste masă, cercă timid să-și furișeze degetele lui palide, fără viață spre cele trandafirii, strălucitoare, murmurînd amabil:

— Dacă îmi pot permite să atrag atenția doamnei asupra felului în care sunt lucrate florile de pe rochițele acestei mici lady.

— Încântătoare! — spuse Rosmary admirând florile. Dar care este pretul?

Pentru o clipă negustorul păru că nu aude, apoi răspunse în șoaptă:

— Douăzeci și opt de guinee, doamnă.

— Douăzeci și opt de guinee!

Rosmary nu făcu nici o obiecție. Puse cutia jos și își trase din nou mânușile. „Douăzeci și opt de guinee!... Chiar dacă ești bogat...” Privea în gol, peste capul negustorului, fixând un ceainic dolofan. Când răspunse, avea o voce visătoare:

— Bine. Vrei să-mi reții această cutie? Eu...

Negustorul se înclină, de parcă a reține acest obiect pentru ea ar fi fost tot ce o ființă umană putea să-și dorească. O va reține, desigur, cât timp va dori.

Ușa magazinului s-a închis cu un ușor zgomet în urma ei. Afară, pe treptele scării, Rosmary contemplă amurgul de iarnă. Ploua mărunț și o dată cu ploaia părea că se apropie și întunericul, ca un păienjenis cenușiu. Afară se simțea un gust înepător, iar lămpile, abia aprinse, aveau un aer trist. Triste erau și luminile din casele de peste drum. Ardeau obscur, parcă regretau ceva. Trecătorii se grăbeau, ascunși sub umbrele lor nesuferite. Rosmary avu o senzație de durere necunoscută. Își strângea manșonul la piept, dorind ca în clipa aceea să poată strânge și caseta. Natural, mașina o aștepta. Trebuia numai să treacă strada, dar nu se clinti din loc. Sînt momente în viață cînd în mod neașteptat, ieșind de undeva și privind afară, încerci o senzație de teamă, care te pironeste, neîndrăznind să pornești mai departe. Atunci ar trebui să mergi acasă, unde să te aștepte un ceai aromat, deosebit de bun.

În timp ce Rosmary gîndea toate acestea o tînră subțirică ca o umbră — de unde apăruse? — se opri lîngă ea și cu o voce aproape șoptită, ca un suspin, îi spuse:

— Doamnă, pot să vă vorbesc o clipă?

— Să-mi vorbești mie?

Rosmary se întoarse. Văzu o tînră nu mai în vîrstă decît ea, o ființă zbuciumată cu ochi enormi, care ținea strîns cu mîinile înghețate și roșii gulerul paltonului și care tremura de parcă atunci ar fi ieșit din apă.

— D-oamnă — se blîbți vocea — dacă nu vă supărați, vreți să-mi dați ceva să-mi pot cumpăra o ceașcă cu ceai?

— O ceașcă cu ceai?

Vocea fetei avea un ton simplu și sincer, care nu semăna cu vocea unei cerșetoare.

— Atunci înseamnă că nu ai nici un ban?

— Nu, doamnă.

— Extraordinar!

Rosmary cercetă curioasă umbra și privirile lor se încrucisară. Mai mult decît extraordinar! Deodată lui Rosmary i se păru că trăiește o teribilă aventură. Această întîlnire avea ceva dintr-un roman de Dostoievski. Presupunînd că va lua fata acasă?

Presupunînd că făcea același lucru pe care îl citea sau îl vedea la teatru, ce se va întîmpla? Trebuie să fie emoționant! Se auzea povestind după aceea, spre uimirea prietenilor: „pur și simplu am luat-o acasă”. Așa că, făcînd un pas înainte, spuse sărmanei ființe:

— Vino să servești un ceai la mine acasă.

Fata se trase un pas înapoi speriată. Pentru o clipă încetă chiar să mai tremure de frig. Rosmary îi atinse brațul.

— Vorbesc serios — spuse ea zîmbind și simți ce simplu și plăcut a fost zîmbetul ei. De ce nu vrei? Vino acasă la mine cu mașina mea și vom servi un ceai.

— Doar, doar, nu aveți intenția, doamnă... — spuse fata și în glasul ei se simți durere.

— Ba da — aproape strigă Rosmary — vreau să-mi faci această plăcere. Vino.

Fata duse degetele la buze și ochii o iscodeau pe Rosmary.

— Dumneavoastră, dumneavoastră... Doar nu vreți să mă duceți la poliție!... — se blîbți ea.

— La poliție? — Rosmary rîse. De ce să fiu așa de crudă? Nu. Pur și simplu doresc să te încâlzești și să te ascult povestindu-mi cîte ceva despre dumneata.

Oamenii înfometați sînt ușor de conșinși. Lacheul le deschise portiera și o clipă mai tîrziu ele alunecau ușor prin noapte. Rosmary avea un sentiment de triumf și ar fi putut să-și spună, privind la firava captură prinsă în plasă: „Acum îmi aparții”. Dar ea avea intenții binevoitoare. Chiar mai mult decît binevoitoare. Dorea să-i dovedească acestei sărmane ființe că în viață se mai pot întîmpla minuni, că zinele din povești pot fi reale, că oamenii bogați au inimă bună și că femeile sînt solidare. Se întoarse brusc, spunîndu-i:

— Nu fi speriată. De ce nu ai vrut să mergi cu mine? Sîntem amîndouă femei. Dacă eu sînt mai norocoasă, dumneata ar trebui să aștepti...

Era fericită în acel moment deoarece nu știa cum se va termina această aventură.

Mașina se opri. Coborîră. Sună, ușa se deschise și cu un fermecător gest protector, Rosmary trase fata în hol. Căldură, confort, lumină, un parfum delicat — toate aceste lucruri, la care ea nu se gîndea niciodată și care îi erau familiare, de data aceasta le observă și fu atentă ca și cealaltă să le observe. Era fascinant. Semăna cu o fetiță bogată, care se afla în camera ei cu toate dulapurile și cutiile deschise.

— Vino sus — îi spuse Rosmary, dornică să înceapă a fi generoasă. Vino în camera mea.

Dorea să scutească această ființă sărmană de privirile servitorilor și cînd urcă scara decise să n-o sune pe Jeanne, ci să se dezbrace singură. Cel mai important lucru în astfel de împrejurări este să pari olt mai natural.

— Aici — spuse Rosmary cînd ajunseră în camera ei mare și somptuoasă. Storiile erau trase și ficul

își juca luminile pe mobila lustruită, pernele aurii și pe covorașele albastre.

Fata se opri în prag, uluită, dar Rosmary nu se sinchisi de aceasta.

— Vino și ia loc — îi spuse ea trăgînd un fotoliu lîngă foc. Vino să te încâlzești. Arăți îngrozitor de înfrigurată.

— Nu îndrăznesc, doamnă — răspunse fata și se trase un pas înapoi.

— Oh, te rog! — Rosmary se îndreptă spre ea. Nu trebuie să fii speriată; nu ai nici un motiv. Șezi. După ce mă dezbrac o să mergem alături, o să stăm comod și o să bem ceai. De ce ești speriată?

Pe jumătate împinsă, silueta subțire a fetei fu așezată în fotoliul adînc și moale. Fata nu spunea nimic. Ședea acolo unde fusese așezată, cu mîinile în poală și cu gura ușor întredeschisă. Sincer vorbind, arăta mai curînd stupidă. Dar Rosmary nu dădu atenție acestui fapt. Ea se aplecă spre fată întrebînd-o:

— Nu vrei să-ți scoți pălăria? Părul tău frumos este complet ud. Este arit de comod fără pălărie. Nu?

— Foarte bine, doamnă! — și pălăria turtită fu scoasă.

— Lasă-mă să te ajut să-ți dezbraci și paltonul.

Fata s-a ridicat. Se ținea cu o mîină de spătarul fotoliului și o lăsă pe Rosmary să o dezbrace. Era greu să-i scoată haina: fata se clătina ca un copil și Rosmary se gîndi că oamenii care vor să fie ajutați trebuie oricum să participe puțin, fie cît de puțin, altfel fiind foarte greu să te descurci. „Si ce să fac acum cu paltonul?” Fără să găsească un răspuns, îl lăsă pe podea, alături de pălărie.

Tocmai se îndreptă spre cămin să-și ia o țigară, cînd fata spuse repede cu vocea ușor strangulată:

— Îmi pare rău, doamnă, dar simt că leșin dacă nu primesc ceva de mîncare.

— Dumnezeule, cum de nu m-am gîndit! — și fugi să sune.

— Ceai, imediat ceai! Și imediat ceva brandy.

După ce servitoarea plecă, fata strigă:

— Nu, nu doresc brandy, eu nu beau niciodată brandy, vreau numai o ceașcă cu ceai, doamnă! — și izbucni în lacrimi.

Pentru Rosmary a fost un moment teribil de emoționant. Îngenunche lîngă fată, mîngîind-o.

— Nu plînge, ființă mică și sărmană, nu plînge — și-i dădu batista ei dantelată.

Emoționată peste orice limită, ea cuprinse cu brațele umerii firavi, ca de pasăre, ai fetei. Acum fata începu să-și uite timiditatea, uită totul, afară de faptul că amîndouă sînt femei și izbucni:

— Nu mai pot îndura. Nu mai pot suporta. Mă voi distruge. Nu pot îndura mai mult.

— Nu! Eu voi avea grijă de dumneata. Nu mai plînge. Nu vezi ce bine e că m-ai întîlnit? O să avem imediat ceai și o să-mi povestești totul, iar eu voi aranja ca să fie bine. Îți promit. Nu mai

plînge, e atît de sfîșietor! Te rog.

Fata se opri din plîns tocmai la vreme pentru ca Rosmary să aibă timp să se scoale din genunchi înainte de a se aduce ceaiul. Așeză o măsută între ele și începu s-o îndoaie pe sărmana fată cu tartine cu plîne și unt, iar de cîte ori i se golea ceașca, i-o umplea cu ceai, zahăr și frișcă. Se spune întotdeauna că zahărul este hrănit. În ceea ce o privea, Rosmary nu mîncă. Fuma și privea într-o parte cu tact, pentru ca cealaltă să nu fie stingerită. Efectul mîncării a fost colosal. Cînd măsuta a fost scoasă din cameră, un alt om, o ființă delicată, cu părul puțin răvășit, cu buzele de un roșu închis și ochii strălucitori, cu o figură lăptosă, se așeză într-un fel de dulce toropeală, privind la flăcările jucăușe din cămin. Rosmary își aprinse o nouă țigară; era timpul să înceapă.

— Cînd ai mîncat pentru ultima oară? — întrebă ea blînd.

— Rosmary, pot să intru? Era Philip.

— Desigur.

El intră în cameră.

— O, scuzăți-mă — spuse el și se opri privind uimit.

— Nu face nimic — spuse Rosmary zîmbind. Aceasta este prietena mea, domnișoara...

— Smith, doamnă — răspunse fata cu un ton ciudat de calm și fără teamă.

— Smith — repetă Rosmary. Vom sta cu toții puțin de vorbă.

— O, desigur — răspunse Philip, zărînd paltonul și pălăria aruncate jos pe parchet. El se îndreptă spre foc și se întoarse cu spatele la cămin.

— Este o după-amiază îngrozitoare — spuse el fixînd într-un fel ciudat silueta liniștită din fotoliu, privindu-i mîinile, pantofii și apoi uitîndu-se din nou la Rosmary.

— Da, într-adevăr, oribilă. Philip zîmbi fermecător.

— Ce prozaic — spuse el. Te rog să vii pentru un moment în bibliotecă. Domnișoara Smith ne va scuza, desigur.

Ochi mari privără spre el, dar Rosmary răspunse în locul ei:

— Sigur că ne va scuza — și ieșiră amîndoi din cameră.

— Ascultă! — spuse Philip cînd se văzură singuri. Explică-mi cine este această fată? Ce înseamnă toate acestea?

Rosmary rîse și sprijiniindu-se de ușă spuse:

— Am cules-o de pe Curzon Street. E cu adevărat culeasă de pe stradă. Mi-a cerut bani pentru o ceașcă cu ceai, iar eu am adus-o cu mine acasă.

— Dar ce naiba ai să faci cu ea? — se răsti Philip.

— O să fii drăguță cu ea — răspunse Rosmary cu vioiciune — chiar foarte drăguță. Nu știi încă cum o voi ajuta; nu am discutat nimic precis. Vreau să-i arăt... să o ajut... să o fac să simtă...

— Draga mea — o întrepruse el — ești aproape ne-

bună. E ceva ce nu se poate face.

— Știam că ai să-mi spui asta. Dar pentru ce nu? Eu așa vreau. Nu am dreptul? Afară de asta, se citește în fiecare zi despre astfel de povești. M-am hotărît...

— De fapt — spuse Philip încet, tîind capul unei havana — e surprinzător de drăguță.

— Drăguță? — Rosmary era arit de surprinsă, încît roși. Crezi? Nici nu am observat asta.

— Cum nu!? — Philip aprinse chibritul. E de-a dreptul atrăgătoare. Privește-o încă o dată. Acum îmi dau seama că am fost chiar tulburat cînd am intrat în camera ta. Oricum..., cred că faci o mare greșală. Scuză-mă dacă sînt crud. Spune-mi te rog din timp dacă domnișoara Smith va lua masa cu noi, pentru ca să pot citi înainte ziarul.

— Ești absurd! — spuse Rosmary și ieși din bibliotecă.

Dar nu se îndreptă spre dormitor ci se duse în birou, așezîndu-se la masa ei de lucru. „Drăguță! Atrăgătoare! Tulburat!” Inima ei bătea cu putere. „Drăguță! Atrăgătoare!” Își scoase dintr-un sertar carnetul de cecuri. Nu, nu va folosi cecul. Deschise alt sertar, luă cinci bancnote de cîte o liră sterlină, le privi, apoi puse două bancnote la loc și, mototolind trei în palmă, se întoarse în dormitor. Jumătate de oră mai tîrziu, cînd ea intră, Philip mai era în bibliotecă.

— Voiam să te anunț — spuse ea rezemîndu-se de ușă și privindu-l lunguros — că domnișoara Smith nu a vrut să ia masa cu noi în seara asta.

Philip puse ziarul jos.

— Oh! Dar ce s-a întîmplat? E ocupată?

Rosmary se apropie de el și i se așeză pe genunchi.

— A insistat să plece, așa că i-am dat acestei ființe sărmane ceva bani. Nu o puteam reține contra voinței, nu-i așa? — adăugă ea dulce, mîngîindu-l ușor pe obraz.

Rosmary își aranjase între timp coafura, își creionase puțin ochii și își pusese perlele la gît.

— Îți plac? — întrebă ea și glasul ei dulce îl tulbură puțin.

— Îmi plac foarte mult — răspunse el și o strînse la piept.

— Sărută-mă.

După un moment de tăcere Rosmary spuse visătoare:

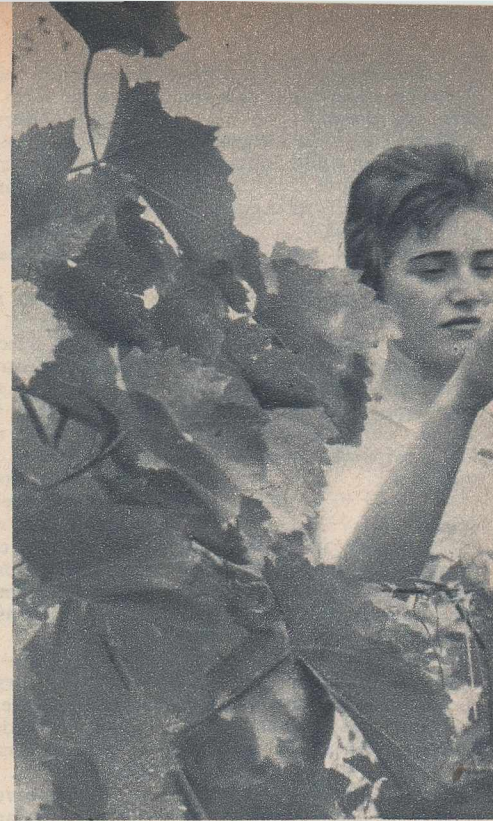
— Am văzut azi o mică casetă superbă de email. Costă 28 de guinee. Pot să o am?

Philip o săltă ușor pe genunchi.

— O vei avea, mica mea risipitoare.

Dar nu asta a fost ceea ce Rosmary dorea să-i spună în realitate.

— Philip — șopti ea, strîngîndu-i capul la piept — spune-mi că sînt drăguță!...

O fotografie în parcela de portaital din lotul experimental al Școlii tehnice hortiviticole din Huși. Butucii de aici nu dau rod. Ei sînt folosiți numai pentru crearea corzilor pe care se vor așeza diferitele soiuri ce fac falma podgoriei.

Strugurii produși în lotul experimental al școlii și în acest an frumoși și gustoși. Faptul vă poate confirma și de absolventa Lucrarea Vîlcu (ști și de eleva din anul IV Olimpia Tănase (drea

Tineretea unei

Vă amintiți versurile lui Nemțeanu: „Trenușor de Crasna-Huși, jucărie de păpuși...”? Astăzi sînt perimate: de la Crasna la Huși circulă un tren obișnuit, care și-a pierdut, e drept, farmecul de trenușor-jucărie, cîștigînd în schimb dreptul de a circula cu o viteză normală, ce nu mai permite călătorului să coboare în timpul mersului spre a-și fuma țigara pășind alături de vagoanele-miniatură și urcîndu-se înapoi cînd i-au obosit picioarele... Dar ruta ce o străbate e aceeași. Și, înainte de a se oprî pufîind în gara Huși, se plimbă, ca și în trecut, de-a lungul și de-a latul dealului Dobrina, întretîind de patru ori, la patru nivele diferite, șoseaua.

De aici, de pe deal, privește ca și se deschide înaintea ochilor este fermecătoare. Închipuți-vă un imens stadion pe arena căruia, în loc de jucători de fotbal, se află căsuțele cu acoperișuri de turtă dulce ale orașului. Și mai închipuți-vă tribunele în amfiteatru, ridicate în jurul terenului de joc: ele sînt dealurile ce înconjură Huși. Și, ca orice tribune ale unui stadion într-o zi de meci „tare”, ele sînt pline pînă la ultimul loc. „Supporterii” din tribune nu aplaudă, nu fluieră arbitrul — dar nici nu-și pierd timpul degeaba. Profită de așezarea lor pentru a strînge în boabe chihlimbarii toată lumina soarelui. Căci acești supporteri tăcuți mustesc de fapt de viață: sînt butucii viilor din renumita podgorie a Hușilor.

CITEVA FILE DE ISTORIE

Istoria nescrisă a Hușilor este foarte veche. Documente pe care

numai arheologii știu să le descifreze — urme de locuințe, ceramică, unelte casnice etc. — arată că, încă în secolul al X-lea î.e.n., pe aceste locuri trăiau oameni în comunități stabile. Acestea sînt însă vremuri mult prea îndepărtate pentru ca cercetarea lor să intre în preocupările articolului de față. Dar epoca lui Alexandru cel Bun ne interesează mai îndeaproape. După cum se arată într-un document datat 23 ianuarie 1502, bătrînul domnitor din familia Mușatinilor a permis, în anul 1432, pe aceste meleaguri să se stabilească niște grupuri de hușiți pe care persecuțiile din locurile lor de baștină îi minaseră în bejenie. În secolul al XV-lea Hușii devin un centru important. Dovadă stă faptul că însuși Ștefan cel Mare își stabilește aci una din reședințele sale, durîndu-și în partea de nord-vest a țîrgului o curte și ridicînd biserica „Episcopiei” ce ființează și astăzi.

Că Hușii erau încă de pe atunci și un cunoscut centru viticol, nu începe nici o îndoială. Un alt document arată că, la 1484, tot pe timpul lui Ștefan cel Mare, populația din alte regiuni ale Moldovei s-a refugiat din fața năvalei turcești, găsindu-și adăpost „pe moșia viilor boierului Hușul”. Iar în secolul următor, la 1551, gospodarul țării Moldovei, Ștefan (al VIII-lea), dăruiește episcopului Mitrofan patru fâlcii și jumătate de vie din podgoria pe care, pentru nesupunere, i-o confiscase spătarului Iurie.

Alte documente rămase de la Dabija-Vodă, Mihai Racoviță și alți domnitori, ne vorbesc de asemenea despre Huși ca despre un important centru viticol —

mai ales sub aspectul instituirii a fel de fel de dijme și biruri pe producția podgoriilor. Certificatul cel mai autentic ni-l dă însă Dimitrie Cantemir, voievodul-cărturar care în „Descriptio Moldaviae” scrie, în 1716: „Vinul cel mai bun se face la Cotnari, în ținuturile Hîrlăului... după vinul acesta se socotește a fi mai bun acela ce se face la Huși în ținuturile Fălciului...”

6.000 DE HECTARE DE VIE

De vreme ce am luat cunoștință de acest certificat de calitate acordat de Cantemir vinurilor hușene, ne putem permite să abandonăm scurta noastră incursiune în istorie și să pășim în vremurile noastre. Iar tîrîmul în care pătrundem e demn de osteneala de a ne ocupa de el.

Într-adevăr, bazinul viticol Huși merită toată atenția specialiștilor atît pentru calitatea superioară a produselor sale, cît și pentru întinderea sa. Podgoria Huși, alcătuită din terasele din jurul orașului, cît și din podgoriile „satelit”, ocupă o suprafață de 6.000 hectare, cu o perspectivă foarte apropiată de extindere la 7.500 ha și alta — ceva mai îndepărtată — la 11.000 ha. E vorba de viile ce acoperă dealurile din circa 30 de comune împărțite în trei centre viticole: Huși, Răducăneni-Bobotin-Moșna și Vutcani-Deleni.

Situată în condiții pedoclimatice deosebit de favorabile, la altitudini ce variază între 150 și 350 metri, această podgorie s-a dezvoltat foarte mult în secolul trecut, ajungînd pînă la 4.200 hectare. Dar plaga filoxerei n-a cruțat nici acest bazin viticol. Astfel că pe la 1900 nu se

mai aflau pe aici decît 1.334 hectare cu vii altoite și indigene.

Decăderii acestora și nepăsării guvernanților burghezi li s-au opus o mină de oameni de inimă, patrioți încercați care timp de o jumătate de secol au luptat să refacă ceea ce a distrus o calamitate naturală. Neavînd însă suficient sprijin din partea statului, acțiunea de refacere a mers foarte lent. Abia în anii puterii populare se poate vorbi nu numai de o repunere pe picioare — în adevăratul înțeles al cuvîntului — a vechii podgorii, dar mai ales de o dezvoltare a ei, pe cu totul alte baze.

ROLUL ȘCOLII TEHNICE HORTIVITICOLE DIN HUȘI

După dezastrul filoxerei, pe baza legii învățămîntului agricol din 1901, acum vreo 60 de ani, a luat ființă aci „Școala de viticultură”, menită a crea cadre de specialiști care să sprijine refacerea viilor. Dar mijloacele materiale puse la îndemîna școlii de către autoritatea de stat erau cu totul insuficiente: un local mai puțin decît modest, material didactic, laboratoare, cadre didactice etc. aproape inexistente. În aceste condiții nu se putea pregăti decît un număr foarte restrîns de elevi. Și cum se putea duce lupta pentru refacere cu un număr atît de mic de viticultori, e lesne de înțeles. Dar împotriva nepăsării și inerției oficialității au pornit la acțiune o serie de elemente progresiste din rîndurile cărturarilor legați de aceste locuri, ca regretatul Mihail Ralea, academicianul prof. dr. N. Gh. Lupu și alții. Ca urmare a acțiunii lor, în 1926 se dădea în funcție noul

Elevii trebuie să se familiarizeze încă din școală cu solurile specifice podgoriei, să le cunoască toate calitățile și... pretențiile, să știe cum să le valorifice mai bine. Directorul școlii ing. V. Moleavin, ca și ceilalți membri ai corpului didactic, sînt de aceea permanent în mijlocul viticoltorilor tehnicieni.

Moștrine podgorii

local al școlii, o clădire mai adecvată scopului. Au trebuit să mai treacă încă 10 ani pentru a se construi o crămă-pivniță și laboratoare de fizică și vinificație — și încă 8 pentru un laborator de chimia vinului.

Oste osteneți, cită luptă trebuiau să dea oamenii de bunăcredință pentru a obține sprijin din partea statului burghez se poate deduce dintr-o lucrare scrisă de Constantin Hogaș în

1937, care a fost director al acestei școli timp de un sfert de veac: „Pentru construirea cramei-pivnițe a trebuit să-mi dau demisia de la direcție de trei ori, ca pretext pentru ceea ce era absolut necesar și nu se înfăptuia”.

Dar în anii puterii populare stările de lucru s-au schimbat cu totul. Vechea școală, în prezent școală tehnică hortivitică, a fost înzestrată cu laboratoare

moderne, cu construcții pentru grupurile sociale, cu colecții ampelografice, bibliotecă cu 10.000 de volume, vinotecă bogată; și-a dezvoltat ferma didactică experimentală și laboratoarele în care elevii fac aplicații practice în viticultură, vinificație, pomicultură și legumicultură; a fost încadrată cu un corp didactic de specialiști cu înaltă calificare care fac ca vechea instituție școlară să aibă în mare măsură

aspectul unei adevărate stațiuni experimentale.

Urmarea sprijinului primit de școală din partea statului socialist se concretizează în două direcții: pe de o parte prin creșterea masivă a numărului de specialiști cu pregătire medie pe care școala îi pune la dispoziția unităților hortivitice, pe de altă parte prin obținerea de bogate rezultate experimentale.

În ce privește cadrele pe care le pregătește, trebuie să menționăm că, de unde la începuturile ei școala avea circa 20 de elevi și 10-15 absolvenți anual, în prezent numărul elevilor este de 500, iar al absolvenților de aproape 150 anual. Pînă în prezent au absolvit această școală aproape 1.000 de cadre cu calificare medie. Mulți dintre absolvenții școlii au urmat studii de specialitate în învățămîntul superior, căpătînd o înaltă calificare, cum sînt: conferențiar dr. Gh. Bălțatu, conferențiar dr. A. Săvescu, șef de secție la Institutul central de cercetări agricole, laureat al premiului de stat, conferențiar dr. ing. P. Alexa, de la Institutul agronomic București, inginerul Constantin Matran, directorul Stațiunii experimentale hortivitice Blaj, ing. Petre Ene, președintele Consiliului agricol raional Panciu, ing. Chiculiță Ștefan, inginer-șef al trustului G.A.S. Galați, și ca ei mulți alții.

Alte sute și sute de absolvenți

(Continuare în pag. 17)

Ing. aspirant A. D. TUDOSIE
Ing. V. MOLEAVIN
de la Școala tehnică hortivitică Huși
Fotografii de Eugen IAROVICI

Nu vă speriați! Tânărul din fotografia noastră nu este angajat să mute dintr-un loc în altul budanele de mare capacitate. Scena nu constituie decît un truc de fotoreporter, menit a da mișcare fotografiei. În ce-i privește pe Paul Barbău, el a absolvit anul trecut școala din Huși și acum lucrează ca tehnician în sectorul viticol al Gospodăriei agricole colective Corni-Huși. Datorită priceperii sale și cunoștințelor tembinice dobîndite în școală, Paul Barbău a avut numeroase succese în anul ce a trecut, cîștigîndu-și pe merit dragostea și aprecierea colectivității și a consiliului de conducere a gospodăriei.

dialog cu cititorii

CORUL NOSTRU A ÎMPLINIT 20 DE ANI

Corul Sindicatului învățământ din Craiova, la unul din concertele date în cadrul recentului concurs pe țară.

Inițiat acum două decenii, corul Sindicatului învățământ din orașul Craiova și-a înscris în jurnalul existenței sale o bogată și neîntreruptă activitate: sute de concertate date nu numai în Cetatea Banilor, ci și în localitățile din regiune, în fața colectivităților din Ișalnița, Simnic și Segarcea, la casele de cultură din Filiași, Balș și Strehăia etc. Corul corpului didactic craiovean a participat la toate concursurile mișcării artistice de amatori, obținând întotdeauna locuri fruntașe.

Nu fără emoții a cucerit corul nostru premiul special și titlul de laureat al recentului concurs desfășurat în cinstea aniversării eliberării patriei. După ce a ocupat locul I la faza regională împreună cu corul Sindicatului regional C.F.R., s-a prezentat la concursul de baraj din Capitală, unde a cucerit dreptul de a se prezenta la faza finală, în care a ieșit câștigător pe țară.

Secretul acestor succese? O stăruitoare muncă de pregătire și studiu, de continuă perfecționare și însușire a măiestriei artistice, sub conducerea tinerului dirijor, prof. Alexandru Racu, și cu sprijinul permanent al Sindicatului învățământ.

Prof. Vasile POPOVICI
Craiova

TEATRUL NAȚIUNILOR

„Doresc să cunosc câte ceva despre Teatrul Națiunilor”.

M. CHEȚAN,
student, București

Răspunde DANA CRIVĂȚ,
critic teatral.

Festivalul Teatrului Națiunilor are loc în fiecare an de la sfârșitul lunii martie până în august, la Paris, în sala Teatrului „Sarah Bernhardt”.

În vara anului 1954 A. M. Julien — actualul director general al Teatrului Națiunilor — cu sprijinul Consiliului municipal al orașului Paris și al Consiliului general al Senei, a inițiat „Festivalul internațional de artă dramatică al orașului Paris”. În urma succesului acestui festival, un an mai târziu, la Congresul Institutului internațional de teatru de la Dubrovnik, a fost votată o moțiune cerându-se guvernului francez sprijinul pentru înființarea Teatrului Națiunilor, a cărui inaugurare a avut loc la 27 martie 1954. La această stagione a participat și Teatrul Național din București, care a prezentat *O scrisoare pierdută* a lui Ion Luca Caragiale și *Ultima oră* a lui Mihail Sebastian.

Teatrul Națiunilor are un rol deosebit de mare în evoluția artei dramatice contemporane, oferind spectatorilor din capitala Franței și oamenilor de teatru din lumea întreagă un adevărat inventar al culturii universale. Teatre celebre ca MHAT, Maltî și Vahtangov din Moscova, Opera din Pekin, Royal Shakespeare Company și Opera din Berlin și-au măsurat la scară mondială valoarea artistică; trupe de avangardă ca Berliner Ensemble, Theatre Workshop, Teatrul experimental din Cali etc., au adus spectacole inovatoare care au însușit mult viața teatrală internațională; de asemenea, s-au făcut cunoscute teatre de tradiție populară, cum ar fi teatrul japonez, chinez, indian sau israelit.

Intruniri anuale de la Paris răspund unei necesități vitale a ac-

torilor și oamenilor de teatru în general de a se hrăni din civilizația tuturor popoarelor. În același timp, aceste întruniri au dovedit că în ciuda diferențelor aparente și a limbilor deosebite, forta emotivă a unui spectacol rămâne intactă chiar în fața unui public străin. Arta este una din modalitățile oamenilor de a se înțelege, de a se cunoaște și de a se apropia.

În jurul Teatrului Națiunilor s-au constituit o seamă de asociații culturale internaționale, ca: Asociația internațională a criticilor de teatru, condusă de Marcelle Capron, Asociația internațională a tehnicienilor de teatru, Clubul Teatrului Națiunilor — care urmărește intensificarea schimburilor culturale pe plan internațional — Cercul internațional al tinerilor critici și Universitatea Teatrului Națiunilor, care ființează din 1961 și printre al cărei stagiați se numără și români.

ISTORIA OLIMPIADEI

„Cînd și în ce împrejurări s-au născut jocurile olimpice?”

Aurel GĂLĂȚEANU
Dorohol

Răspunde M. NICULESCU,
prim-vicepreședinte al Federației române de rugby,
vicepreședinte al F.I.R.A.

Despre nașterea jocurilor olimpice părerile diferă. Unele izvoare spun că ele ar fi apărut pentru prima oară prin anul 1453 înaintea erei noastre și că nu au avut caracterul unor jocuri sportive, ci ar fi fost socotite drept ceremonii în memoria ostașilor căzuți în decurs de patru ani.

Alte izvoare ne arată că ideea pentru organizarea olimpiadelor a aparținut grecului Idaeon Heraclides. Ea a fost acceptată urmînd ca la aceste concursuri să se selecțio-

neze cei mai buni atleți, oratori și muzicanți, ceremonia urmînd să se desfășoare pe platoul Muntelui Olimp — loc care putea să găzduiască o multime de spectatori.

Se presupune că primele jocuri au fost organizate în anul 776 î.e.n. de către Cleosthenes, regele Pisei, Lycurgus, regele Spartei și Iphitus, regele Elisului.

În perioada desfășurării jocurilor, triburile războinice și cetățile rivale uitau dușmănia dintre ele.

Una dintre regulile cele mai stricte ale jocurilor era interzicerea participării femeilor atît la concursuri cît și la spectacol.

Primele probe sportive din cadrul jocurilor olimpice au fost: alergările, aruncarea discului, lupta liberă, săriturile și pugilatul; apoi au apărut fondul (ocolirea de 12 ori a stadionului) și pentatlonul. În anul 652 î.e.n. s-a adăugat proba de pancratium, un fel de combinație între lupta liberă și pugilat. Tot în acel an au apărut și cursele de care trase de niște cai mici dar foarte puternici.

După terminarea concursurilor, care țineau 5 zile, câștigătorii erau conduși la statuia lui Zeus, unde se oficiau ceremonii. Câștigătorii erau apoi onorați cu daruri de către toți locuitorii cetăților de baștină.

În anul 146 î.e.n., Grecia fiind cucerită de romani, jocurile încetează; ele se reiau mai târziu, cu participarea cetățenilor romani. Dar în secolul al IV-lea e.n., împăratul Theodosius al Romei a interzis disputarea acestor jocuri.

După o întrerupere de 15 secole a jocurilor olimpice, în anul 1892 Pierre de Coubertain, un tînar din Paris, face apel la opinia publică cerînd reluarea acestor jocuri. Propunerea lui a fost discutată în 1894, la Paris, unde delegații din 14 țări pun bazele mișcării olimpice moderne.

În 1896 au loc la Atena — pe vechiul stadion restaurat — primele jocuri olimpice moderne, urmînd apoi edițiile de la Paris, Saint Louis, Londra, Stockholm, Anvers, Paris, Amsterdam, Los Angeles, Berlin, Londra, Helsinki, Melbourne, Roma și în acest an la Tokio.

PREMIERĂ LA GALAȚI

B. ANDREI
funcționar, București

MELANEZIA, MICRONEZIA, POLINEZIA

„Ce se știe despre populațiile din Melanezia, Micronezia și Polinezia?”

I. FEZER
str. Rodica 62, București

Răspunde ILEANA NICOLAESCU,
redactor la revista „Lumea”.

Originea popoarelor Oceaniei nu este nici astăzi de deplin elucidată, constituind o problemă științifică deosebit de complicată. Cert este că înainte de multe milenii Oceania a fost populată de oameni aflați la un nivel de dezvoltare a civilizației destul de înalt pentru vremea respectivă, micile insule pustii, bîntuite de furtuni și despărțite între ele prin mari întinderi de apă neputînd fi abordate de om fără ca acesta să fi stîpînit în primul rînd tehnica navigației pe mare.

Cel mai timpuriu se pare că a fost populată Melanezia — probabil la începutul epocii neolitice. Migranții sosiți din sud-estul Asiei aparțin tipului papuaș, avînd părul creț și pielea de culoare închisă, ceea ce a și făcut ca regiunea să

capete numele de Melanezia (insule negre). Limbile papuașe, cu o structură extrem de complicată, alcătuiesc un grup izolat printre celelalte limbi ale lumii, pînă în prezent neputîndu-se stabili trăsături de asemănare cu nici un alt grup lingvistic cunoscut.

Polinezienii și micronezienii, locuitori ai estului și nordului Oceaniei, au apărut ca entitate demografică abia mai târziu. În privința originii polinezienilor, oameni cu pielea relativ deschisă și părul ondulat, există două teorii: aceea a „originii americane”, susținută cu multă fermitate de omul de știință norvegian Thor Heyerdahl și teoria „originii asiatică”, afirmată de o mare parte a oamenilor de știință.

Nici problema originii populației din Micronezia nu este încă dezlegată. Locuitorii Microneziei prezintă un amalgam de trăsături ale principalelor grupe ale populației din Oceania: din punct de vedere antropologic ei constituie un amestec de caractere polineziene, microneziene și malayeziene.

Primele încercări de colonizare a Oceaniei datează din ultimele decenii ale secolului al XVIII-lea, împărțirea colonialistă terminîndu-se abia către sfîrșitul secolului al XIX-lea. Politica metropolelor a avut consecințe tragice pentru destinele populației indigene. Înaintea facepării colonizării, populația băștină a Oceaniei se ridica la circa 2,2 milioane locuitori în Melanezia, 1,1 milioane în Polinezia și 200.000 în Micronezia. La începutul secolului al XX-lea numărul polinezienilor s-a micșorat de 6 ori, al melanezienilor o dată și jumătate, iar al micronezienilor de două ori. Autoritățile rîririi populației băștină, a început să fie adusă mîna de lucru străină mai cu seamă în Polinezia: indieni, japonezi, filipinezi, chinezi. Noli-veniti au alcătuit la rîndul lor treptat o nouă patură importantă a populației acestei regiuni. În insulele Fiji mai bine de jumătate din numărul locuitorilor sînt de origine indiană. În insulele Hawaii, cel mai numeros grup l-au format japonezii, aici trăind de asemenea mulți filipinezi, chinezi și coreeni. Pînă nu demult o parte însemnată a populației din Noua Caledonie o alcătuiau indonezienii și vietnamezii, dar numărul lor este în simțitoare reducere.

În cele mai multe insule ale Oceaniei, în special în Micronezia băștinăși alcătuesc totuși și astăzi majoritatea populației.

CITITORII CĂTRE CITITORI

Următorii cititori doresc să corespundă: Marin Chira, electrician, Pitești, str. Călugăreni 7; ilustrate: Ionel Tenne, București str. 7 Noiembrie 53, nr. 1 Mai cinema, sport, ilustrate; Marușci Paris, funcționară, Babadag, str Republicii 63; teatru, muzică ilustrate; Mariana Rîmniceanu elevă, Buzău, str. Dorobanți 90 literatură, cinema, ilustrate; Mariana Ionescu, elevă, Craiova, str. Lenin 142; ilustrate; Tiberiu Iosifescu, muncitor, com. Voievozi, nr. Marghita, reg. Crișana; muzică, cinema, ilustrate; Ioan Grădinaru muncitor, com. Voievozi, reg. Crișana; muzică, cinema, ilustrate; Mihai Dan Messa, muncitor, Craiova, str. Brazda lui Novac 59; ilustrate; Nely Navraschi, Boroșani, bd. Lenin 102; ilustrate; Nutu Daniel, elev, Buzău, str. Pompiliu Ștefan 32; filatelii ilustrate; Fănel Pricopie, funcționar, Ploiești, str. Al. Odobesti 44; sport, muzică, ilustrate; Dumitru Popescu, textilistă, Brăila, str. Pieței 16; ilustrate; Marioara Ibrin profesora, com. Tîbănești, nr. Brăila; ilustrate; Doina Stăniș elevă, Timișoara, str. Goliat 13 muzică, cinema, sport; Sofic Alexe, elevă, Buzău, str. Siretul 46; sport, ilustrate; Ion Bătrîna, Ion Imbrescu și Mircea Gut, oțelari, Reșița, blocul 23 Au

st : ilustrate ; Dumitru Roman, dor, Buzău, str. Zefirului 25 ; uziță, cinema ; Iuliana Pocol și nuța Sicoie, Cluj, str. Deportarilor 86-88 : teme diverse, ilustrate ; Ionel Tatu, elev, Brăila, r. Sf. Gheorghe 46 (cartierul Idu Negru) : teme diverse, ilustrate ; Florica Fluture, elevă, com. nauheim 300, rn. Sînnicolau

Mare : cinema, ilustrate ; ing. Grigor Știncă, Burdujeni (Suceava), str. Gh. Doja 81 : ilustrate ; Vante Gheorghe, Tulcea, str. Babadag 65 : teme diverse ; Adrian Chirca, student, București, str. Daniel Borceanu 12, rn. T. Vladimirescu : ilustrate ; Florica Ionescu, muncitoare, Buzău, str. Dorobanți 61 : ilustrate.

POȘTA NOASTRĂ

CONSTANTIN STURZU, Iași. În mărturisim că ne simțim de-a dreptul copilești de mulțimea închirărilor pe care ni le puneți ; încercăm totuși să vă răspundem : 1) e cînd există tramvaie în Iași ? a citi pași de dv. se află Muzeul regional, unde veți afla răspuns la această întrebare. Răspunsul puteți obține de la întreprinderea care administrează transportul în comun în orașul dv. (idem la Brăila în celelalte orașe) ; 2) Starea de răspundabilitate artificială se creează în niște cabine speciale folosite la antrenamentul cosmonauților. În presă au apărut numeroase fotografii ale cosmonauților în timpul antrenamentelor în aceste cabine. mănunte asupra construcției lor nuice nu posedăm încă ; 3) Despre omul zăpezilor am mai scris, noi, și alții, că nu e decît plăsuirea unei imaginații infierbitate, și oamenii de știință au demonstrat ar că o asemenea viețuitoare nu există. Ca atare, ce progrese s-ar putea înregistra în cunoașterea ceva inexistent ? 4) Despre principiile și istoricul televiziunii în curiri am mai scris chiar în aceste pagini ; 5) Bineînțeles că și în urcia există compozitori de muzică roară — și noi nu credem că asturile de radio din această țară s transmit și cîntece create de compozitorii turci ; 6) Motoare cu comisie internă fără ambreiaj există, sigur, dar nu la automobile, ci la otoarele stabile (de exemplu la otoarele diesel, generatoare de curent electric, locomotivele diesel ectrice ș.a.). În ce privește automobilele, există tipuri de mașini cu mbreiaj, la care cuplarea și deplarea arborilor se face prin comisie de ulei ; asemenea mașini nu osedă clasicele pedale de ambreiere.

ION FODOR, Slatina. Despre ectele dăunătoare ale fumatului au ris, argumentînd cu fapte și date atistice, numeroși savanți renumiți, căror competență n-o putem ne la îndoială. Dv. totuși vă uneți întrebarea : dacă fumatul este ar-adevăr dăunător, cum se poate el nu a extirpat populațiile indene din America, la care fumatul ea o tradiție foarte veche și cum face că vechii locuitori ai „nou-

lui continent” nu erau bolnavi de bolile specifice fumătorilor ? Trebuie să vă spunem, în primul rînd, că n-avem de unde ști în ce măsură sufereau sau nu, acum 5 veacuri, indienii americani de o boală sau alta. Iar faptul că nici un cronicar nu-i prezintă ca pe niște oameni roși de cancer sau de anghină pectorală, nu trebuie să vă mire. Duceți-vă în oricare oraș al zilelor noastre — epocă în care fumatul cunoaște o arit de largă răspîndire — și, deși veți înfrîna mii și mii de oameni care fumează, sîntem convinși că nu veți observa la ei semnele bolilor de natură tabagică, tot așa cum nu le-ar fi putut observa la fumătorii din „continentul nou”, marinarii coborîți de pe caravalele lui Cristofor Columb. Bolile acestea se depistează în institute medicale, sub observația specialiștilor și cu mijloacele tehnico-științifice ale medicinii secolului nostru, iar nu prin cele ce putea vedea un matroz sau un călugăr de acum 5 veacuri !

DEVORA BOGHEANU, Gura Humorului : 1) Cel mai înalt vîrf de munte de pe glob este Ciomolungma (Everest) din masivul Himalaia : 8.848 m. Cea mai mare adîncime este socotită depresiunea Vitiaz, la sud-vest de Guam (Oceaanul Pacific) : 11.034 m ; 2) Datele prezentate de academiicianul G. Călinescu în volumul „Viața lui Mihail Eminescu” sînt foarte exacte : poetul a murit la vîrsta de 43 de ani ; 3) Adresa va apărea.

ANTONIO COCOLAȘ, Arad. Despre Alfred Nobel, viața lui, originile averii sale, premiul ce-i poartă numele, felul în care acest premiu este decernat, am publicat un răspuns destul de amplu, tot la această rubrică și nu socotim că ar folosi cuiva să mai revenim cu alte amănunte, de natură mai ales statistică.

V. SILVIAN

Marin Oprea, Caracal ; Viorica Mihai, Babadag ; Alice Dîrstaru și Șely Marcovici, Ploiești ; Const. Ursaru, Reșița ; ing. D. Codrus, Pitești ; Virgil Popescu, Tîrgoviște ; Vasile Negrea, Reghin ; Sergiu Cosciuc, Tg. Jiu ; Florența Cristescu, Oltenița ; Virgil Voica, București — la întrebările dv. vi s-a răspuns prin poștă.

DE LA CORESPONDENȚI

Deltă. (Maxim Gherasim, muncitor, Tulcea)

Întrarea în miază. (D. Ionașcu, tiroșani)

Înștețel, așa cum l-am văzut recent. (Prof. V. Bogdăneș, Bacău)

Tinerețea unei bătrîne podgorii

(Urmare din pag. 15)

ai școlii lucrează ca specialiști horticoli și viticoli în livezile și viile regiunii Iași și altor regiuni.

Dintre rezultatele experimentale ale școlii vom aminti doar cîteva, date publicității și aplicate în producție, ca : determinarea soiurilor de viță de vie cele mai rezistente la filoxeră ; determinarea celor mai valoroase soiuri autohtone pentru producerea de vinuri specifice podgoriei, propuse și extinse prin microraiionarea viticulturii în podgoria Huși ; determinarea afinității diferitelor soiuri de viță roditoare cu diferiți portaltoi ; cercetări care au dus la crearea unor hibridi valoroși cum sînt : Coarna neagră + Busuioaca de Bohotin, Zghihara + Busuioaca de Moldova, Ceauș + Coarna neagră etc. ; din asemenea cercetări au rezultat noi soiuri, cum este cel ce a fost denumit „Busuioaca de iarnă”, creat de conf. dr. ing. Gh. Bălățu, un strugure excelent ce se păstrează bine în timpul iernii.

Începînd de anul acesta, s-au abondat în munca de cercetare teme noi, ridicate de producție, ca : studierea înrădăcinării vițelor pentru valorificarea nisipurilor (ca lucrare de dizertație), grăbirea maturării soiurilor tardive de viță de vie cu polifenoli și alte substanțe și sucrici — lucrare ce se execută sub îndrumarea acad. Eugen Macovschi, directorul Institutului de biochimie al Academiei R.P. Romîne — identificarea și selecționarea celor mai valoroși cloni din soiurile autohtone de viță roditoare de mare productivitate, răspîndite în podgoria Huși (în colaborare cu candidatul în științe V. Dvornic de la Institutul agronomic București), identificarea și selecționarea celor mai valoroși cloni din soiurile autohtone de gutui „de Huși” și „de Moșna” (lucrare condusă de V. Moleavin, directorul școlii).

Un sector important de promovare și introducere în producție a tehnicii înaintate îl constituie munca de publicații, de informare științifică și de popularizare a metodelor noi, care s-au făcut de către cadrele didactice și absolvenții școlii, pe diferite căi. Pînă în prezent s-au publicat aproape 50 de lucrări științifice și de popularizare, privind sectoarele de profil.

ÎN VIILE HUȘENE RĂSUNĂ CÎNTECUL CULESULUI

Desigur că despre activitatea acestei școli s-ar putea scrie încă foarte multe. Dar e timpul să încheiem articolul nostru și n-o putem face fără a întreprinde o cît de succintă incursiune și pe acolo unde-și desăvîrșește metamorfoza eroul principal al paginilor de față : strugurele, care în aceste zile se frămîntă sub teacuri, fierbe în budane.

Uimitoare transformări a trăit această podgorie în ultimii ani. Una din ele am amintit-o printr-o cifră oarecum rece : extinderea viilor pe o suprafață de 6.000 ha. Acest rezultat nu s-a obținut însă fără mari eforturi. Căci n-a fost vorba, pur și simplu, numai de replantarea unor vii distruse în trecut, ci și de inițierea unor acțiuni de valorificare a terenurilor degradate, neutilizate înainte. Îndrumarea

dată de partid, sprijinul primit din partea statului, transformarea socialistă a agriculturii și înțirirea necontentită a unităților agricole socialiste au permis inițierea unor mari acțiuni de valorificare a dealurilor meroditoare în trecut. Începînd din anul 1957 dealurile și pantele erodate au fost valorificate prin amenajarea în terase, iar plantarea lor cu viță de vie s-a extins an de an. Numai G.A.S. Huși a amenajat și plantat în terase o suprafață de 600 ha, iar cele două gospodării colective — 590 ha. Au luat ființă plaiuri noi, de sine stătătoare, cu nume noi, cum este „Masivul strugurilor de masă”, care are peste 200 ha, în prezent intrat pe rod. Acțiunea de microraiionare a viticulturii a fost dusă pînă la comună, sat, plai și expoziție, continuîndu-se să se valorifice la maximum potențialul natural al plaiurilor cu cele mai precoce și valoroase soiuri. Tot pe linia refacerii și extinderii podgoriilor s-au înființat complexe pepinieristice și pepiniere viticole ca cele de la G.A.S. Huși, care deține o suprafață de peste 200 ha ; 60 ha școli de viță ; 50 ha portaltoi ; 100 ha plantații mamă — furnizoare de coarde altoi și un modern complex pepinieristic pentru altoi și forțat anual 3 milioane vițe. Nici gospodăriile colective nu au rămas mai prejos, înființînd și ele pepiniere viticole pe o suprafață de 85 ha, printre care trebuie amintite : Răducăneni, Moșna, Huși, Tîrzii etc.

În același timp s-a extins în masă aplicarea celor mai noi metode agrotehnice. Locul străvechilor araci este luat în mai toate viile de spalieri ; peste tot se aplică îngrășăminte organice și minerale ; dezgropatul se face de timpuriu ; tăierile se aplică diferențiat după soi și după condițiile fiecărui plai în parte ; combaterea dăunătorilor se face științific și cu mare eficiență economică, la anulul stăției de prognoză și avertizare din localitate etc. Urmarea tuturor acestora este creșterea considerabilă a producției. Astfel, anul trecut G.A.S. Huși a obținut, din întreaga sa podgorie, o producție medie de 11.000 kg struguri la ha, iar cele două gospodării colective, 10.000 kg la ha.

O mare atenție se acordă, pe lîngă cultivarea soiurilor care produc vinurile ce au creat podgoriei un bun renume, și cultivării soiurilor de struguri de masă, mult apreciați de consumatorii din țară și de peste hotare.

★

În zilele acestea de toamnă, cînd în podgoria celor 6.000 de hectare ruginiul a luat locul verdei ce a stăpînit aici aproape o jumătate de an, în cîntece de bucurie și muncă entuziastă se desfășoară marea sărbătoare a culesului. De la apa Crasnei pînă în apropiere de cea a Prutului și de la Tutova pînă la Jijia podgoriile hușene culeg roadele unei munci harnice, pe care le-au putut obține datorită condițiilor noi, create de puterea socialistă.

Ing. aspirant A. D. TUDOSIE
Ing. V. MOLEAVIN
de la Școala tehnică hortivitică Huși

Piese de schimb pentru „MASINA” OMENEASCĂ

Fetița doarme, zîmbind în somn. Pe perna imaculată șuvițele blonde de păr strălucesc ca o aureolă. Cînd ai cinci ani dormi bine chiar și într-un salon de spital.

— Maria! — o cheamă medicul.

Fetița deschide ochii.

— Cum te simți?

— Bine, nenea doctoru'. Numai să nu-mi luați „mașina” l...

Chirurgul dă la o parte cearșaful care acoperă corpul fetei și, în stînga, de la claviculă în jos, se poate vedea o cicatrice proaspătă, urma unei operații recente. Maria suferea de o boală de

inimă congenitală complicată. Operația salvase copilul de la moarte sigură.

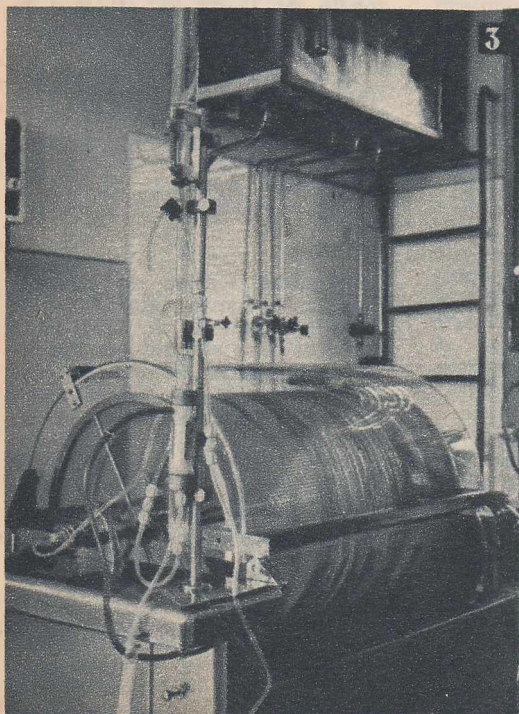
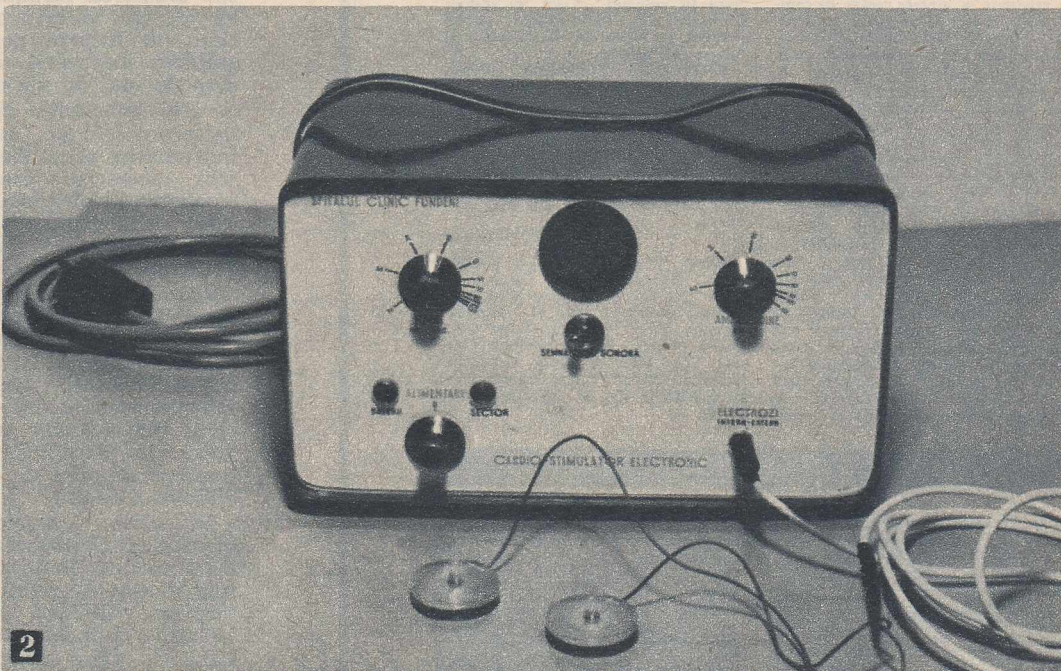
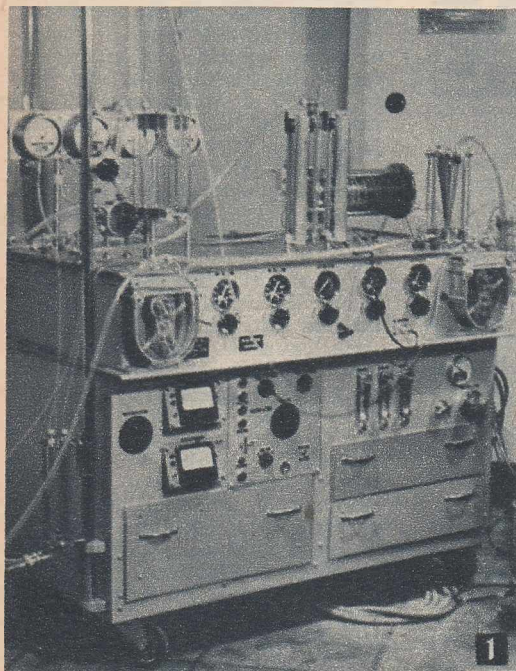
Dar aceasta ce mai e?! Tot aici, sub cearșaf, se află o cutie mică din material plastic, cu comutatoare negre, asemănătoare cu cele ale unui aparat de radio miniatural. Două fire electrice pornesc din cutie spre corpul fetei și dispar... în piept.

— Te doare, Maria?

Fetița face un gest negativ cu capul.

— De loc! Numai vă rog să nu-mi luați mașina.

se așază sub pielea abdomenului, puțînd produc curenți timp de doi ani și jumătate. Apoi, cu ajutorul chirurgului, bateria e înlocuită cu alta nouă care funcționează iarăși timp de 30 de luni. Paralel se lucrează intens la crearea unor tipuri din ce în ce mai perfecționate de aparate care reproducă funcțiuni biologice din cele mai complicate. Un dispozitiv ce imită unele procese fiziologice, „colaborînd” cu organismul, este cunoscutul cord-pulmon artificial, foarte important pentru realizarea intervențiilor chirurgicale pe inimă deschisă. El înlocuiește cu succes inima și plămîniul omului în cursul operațiilor pe inimă

Din „artileria grea” a medicinei contemporane: aparat cord-pulmon (foto 1), cardio stimulator (foto 2) și rinichi artificial (foto 3), (primele două, la Spitalul clinic Fundeni, ultimul, la Spitalul clinic de urgență din Capitală).

Și ea mîngîie delicat cutia albă cu fire electrice

O inimă portativă

Mașini „miraculoase” de acest fel se utilizează de cîțiva ani în numeroase clinici din lume. Cu tot aspectul lui modest, micul „motor” este capabil să stimuleze activitatea inimii un anumit timp, constituind astfel un veritabil cord artificial portativ — auxiliar prețios al chirurgilor și prieten al bolnavilor. Au fost create pînă în prezent numeroase tipuri de astfel de aparate care stimulează funcționarea mușchilor inimii, transmițîndu-le impulsurile electrice prin coșul pieptului, prin esofag, iar în caz de nevoie chiar direct inimii „deschise”.

Unele aparate care lucrează cu semiconductori sînt doar ceva mai mari decît un pahar de apă obișnuit, dar există și modele de „uz intern” de dimensiuni mai mici. De unde iau ele energia necesară? Un astfel de aparat, construit recent de inginerul polonez Richard Paradowski din Poznan, este prevăzut cu o baterie minusculă care

de o durată mai mare, care implică izolarea acestor organe de sistemul circulației sanguine.

În timpul intervenției, aparatul primește de la bolnav sîngele venos, elimină din el conținutul excesiv de acid carbonic, îl îmbogățește cu oxigen, îi menține compoziția chimică, tensiunea și temperatura la nivelul optim. Sîngele astfel „prelucrat” este pompat apoi în arterele bolnavului intrînd în circuitul organismului. Folosirea acestui aparat a rezolvat cu succes capitolele chirurgice considerate a fi cel mai spinos — operațiile pe cord deschis — contrazicînd definitiv pe marele chirurg german Bielroth care spunea: „Chirurgia care îndrăznește să opereze pe inimă este nedem de numele de chirurg”.

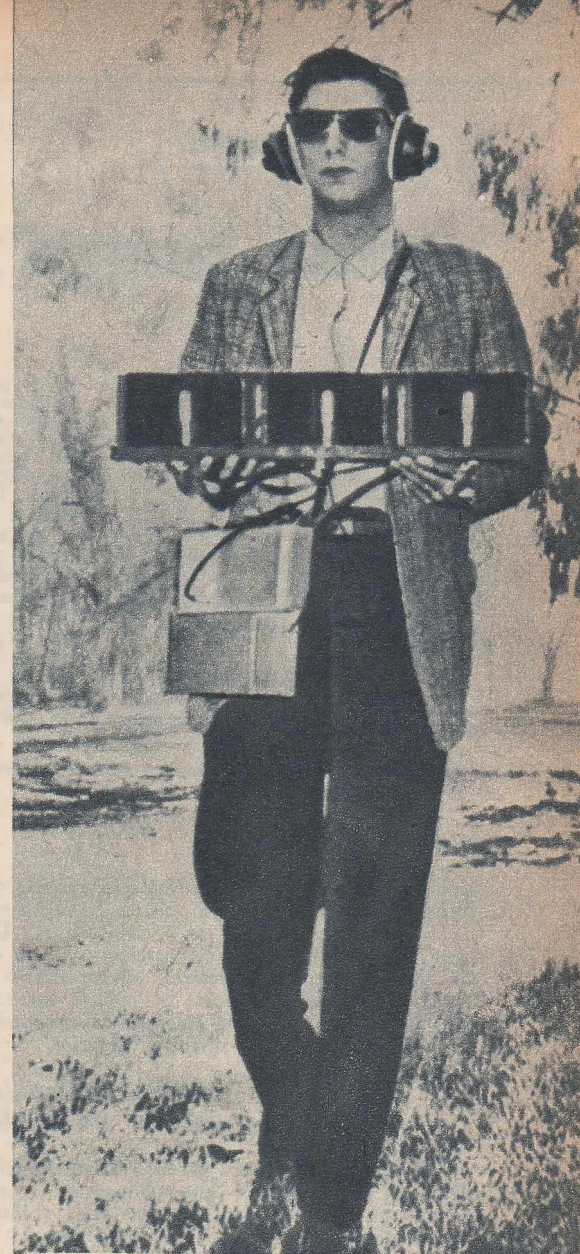
Rinichiul are zi de repaus

De un real folos pentru terapeutică s-a dovedit și rinichiul artificial, care reproduce în cel mai înalt grad activitatea rinichiului viu sub raportul efectului ultim: eliminarea din organism a substanțelor toxice și a „deșeurilor” (reziduu azotoase, surplusul de electroliți și apă etc.). Ace

**■ ORGANELE ARTIFICIALE ÎN ACȚIUNE ■ MAȘINA „CONDUCE”
INIMA ■ POATE FI ÎNLOCUIT RINICHIUL? ■ CÎND FIGATUL
ELECTRONIC SE ÎMBOLNĂVEȘTE... ■ SINTEZA VOCII UMANE
■ DE LA PROTEZE CLASICE LA PROTEZE ACTIVE**

parat este folosit în primul rînd în cazurile de insuficiență renală acută, punînd în repaus rinichiul pînă la restabilirea funcționării acestuia. În cazurile de suspendare a funcțiilor de excreție, secreție și filtrare renală, apărute după o stare de șoc, indiferent de originea acestuia (traumatic, chirurgical, hemoragic, arsuri, intoxicații etc.), leziunile rinichiului sînt de multe ori reversibile. Înă la refacerea lor, rinichiul artificial îndeplinește cu succes funcția principală a organului bolnav, de „curățire” a sîngelui. Bolnavul poate fi menținut pe seama rinichiului

artificial timp de mai multe ore, pînă cînd se elimină din sînge și țesuturi o mare cantitate de toxine. Operația se repetă la nevoie, la interval de cîteva zile. Unii bolnavi suportă bine chiar „cure” de rinichi artificial — ceea ce a făcut ca aparatul să fie folosit în ultimii ani și în tratamentul insuficienței renale cronice. În acest caz, de cîte ori este nevoie organul bolnavului este pus în repaus pentru o zi, fiind înlocuit cu cel artificial; apoi pacientul își reia viața obișnuită. Aceasta a dus la salvarea unui procent de 50% dintre bolnavii care, numai cu cîțiva ani în urmă, erau socotiți irecuperabili.

Acest aparat complicat este în realitate un radar portabil, experimentat de compania americană Lockheed. În actuala formă el distinge obstacole de mărime mijlocie și permite orientarea pe drum. În prezent se lucrează la miniaturizarea dispozitivului, care, în forma sa definitivă, va repera și obiecte mai mici, putînd astfel servi nevăzătorilor drept „efine electronice”.

Ficatul electronic

Pînă de curînd se credea că „imitarea” funcțiilor ficatului — acest complex laborator al organismului — este cu neputință. Anul acesta a fost însă pus în funcțiune și primul ficat artificial din lume, la Universitatea din Liverpool. Andrew Young, autorul principal al acestui ficat electronic, întreprinde variate experiențe asupra lui. Cu ajutorul colaboratorilor, el îl pune mai întîi în condiții normale, reglementîndu-i alimentația și studiîndu-i secrețiile. Apoi îi provoacă o „boală experimentală”, imitînd de pildă simptomele unei insuficiențe acute hepatice și studiază reacția la diverse „substanțe”, reprezentate prin unități numerice și algebrice.

Originalul „ficat” de la Liverpool, alcătuit din fire și valvule de material plastic, circuite electronice și alte elemente nebiologice, susținute de o structură metalică, este de fapt un calculator electronic pe care doctorul Young l-a învățat să „modeleze”, adică să imite funcțiile ficatului uman.

Analizele făcute funcțiilor ficatului elec-

Dr. R. IRIMESCU
(Continuare în pag. 20)

Cele două mîini bioelectrice de construcție sovietică pe care le folosește invalidul din fotografia noastră demonstrează, în comparație cu primele modele de acum cîteva ani, progresele rapide ale „medicinii tehnice”.

„ÎN DOMENIUL CONCRET AL POSIBILITĂȚILOR“

„Intrind acum în domeniul concret al posibilităților pe care le realizează circulația extracorporeală în chirurgia inimii, putem spune că, în afara unor maladii complexe care se află deasupra resurselor chirurgicale, toate celelalte boli cardiace sau dobindite beneficiază într-un anumit moment al evoluției lor de terapeutică chirurgicală“.

Din „Circulația extracorporeală și hipotermia profundă“, sub redacția prof. dr. Voinea Marinescu, membru corespondent al Academiei R. P. Române — Editura Academiei R. P. Române, 1962.

„SÎNT SITUAȚII DRAMATICE...“

„Sînt situații dramatice cînd inima trece brusc la un ritm lent perma-

nent, care amenință pe bolnav cu moartea în orice moment. În aceste cazuri reanimarea a găsit o soluție emoționantă aflată ca concepție cît și ca realizare. Sub pielea bolnavului se introduce un mic aparat cu tranzistori, care emite impulsuri stimulatorie pentru inimă cu un ritm de 70 pe minut. Aparatul este fixat de inimă prin electrozi speciali. Atît aparatul cît și electrozii sînt făcuți dintr-un material care nu intră în reacție cu țesuturile din organism. Aparatul emite unde de excitație pentru miocard, imprimîndu-i ritmul normal. Sînt numeroase cazurile unor asemenea bolnavi care poartă de cîtiva ani acest aparat, inima

funcționîndu-le cu ajutorul acestuia în bune condiții“.

Prof. dr. I. Tural, membru corespondent al Academiei R. P. Române, în: „Reanimarea“ — Ed. științifică 1963.

„RINICHIUL ARTIFICIAL VA CONTRIBUI LA REZOLVAREA PROBLEMEI TRANSPLANTĂRIILOR RENALE“

„Rinichiul artificial este recomandat cu căldură în insuficiența renală acută prelungită (...) Influența bună pe care rinichiul artificial o are asupra evoluției insuficienței renale acute pare să fie consecința a două fenomene: a epurării singelui de uree și substanțe toxice, dar mai ales datorită unei acțiuni biologice; singele epurat, reintegrat în organism, exercită o acțiune directă, stimulatorie, asupra rinichiului.

...Se întrevăd perspectivele utilizării lui în scop experimental, pentru studierea metabolismului apei, a electroliților, a metaboliților organici, a vitezei de circulație a singelui cu ajutorul «substanțelor marcate», de asemenea pentru administrarea timp îndelungat a antibioticelor, medicamentelor, substanțelor antidot sau alimentației parenterale. În sfîrșit, rinichiul artificial va contribui la rezolvarea problemei trans-

plantărilor renale, menținînd viața pacientului pînă la reluarea funcției transplantului...“

Dr. Eugen Gh. Proca, în: „Insuficiența renală acută“. Lucrare elaborată în clinica chirurgicală a Spitalului Panduri sub conducerea acad. prof. dr. Th. Burghel.

„ORGANE DE SIMȚ ARTIFICIAL CREATE DE SPECIALIȘTI ELECTRONIȘTI“

„Organe de simț artificiale, a căror sensibilitate variază după scopul propus, au fost create de specialiști electroniști. Numite traductori în schema sistemelor de comunicații ele sînt analoge analizorilor organismelor vii și au deci rolul de a recepționa informațiile sosite din mediu înconjurător și a le traduce în semnale electrice.

...Organele de simț ale animalelor și ale omului, numite și receptori din cauza rolului lor de a primi informațiile din afară, au aceeași menire ca și traductorii de tipul celei foto electrice, ele transformînd o anumită excitație fizică sau chimică venit din mediul înconjurător în semnal electric“.

Dr. V. Voiculescu și dr. M. Steriade, candidați în științe medicale, în: „Neurocibernetică“ — Ed. științifică, 1962

(Urmare din pag. 19)

tronic au dat rezultate (exprimate în grafice) oarecum asemănătoare acelor pe care le obține medicul în aceleași condiții de la pacienții săi. Desigur ficatul electronic nu poate înlocui pe cel viu, dar el permite cercetarea, diagnosticarea și tratarea afecțiunilor hepatice pe o bază matematică, dezvăluind multe din enigmaticele funcției secretorii și circulatorii ale glandei hepatice.

Sunet și imagine tot cu ajutorul electronicii

Da, și acest lucru este posibil. Există anumite cazuri în care medicul este obligat să extirpe laringele și bolnavul își pierde facultatea vorbirii. Dar electronica a soluționat în mod ingenios și această problemă.

Trebuie să menționăm că rolul corzilor vocale este în realitate mai mic decît se crede. Ele produc numai niște sunete brute — ca să spunem așa: o „materie primă“ de zgomote — pe care apoi gura le modelează prin aranjarea limbii și a buzelor în anumite poziții.

Acest fenomen a permis încă de mult pedagogilor să reducă pe cei care au suferit operații de laringe. În acest scop pacienții erau învățați să tragă aer în stomac, de unde, expulzîndu-l, produceau zgomotele brute pe care le modelau apoi în gură. Era o vorbire cam neobișnuită, însă inteligibilă.

Pornind de la faptul că pacientul are nevoie numai de sunetele brute, s-a construit un generator cu tranzistori, de dimensiunile unui ou, alimentat de o baterie de buzunar și care produce oscilații electrice. Cînd infirmul vrea să vorbească, pune în funcție generatorul și-l aplică pe gât. Sunetele se transmit astfel cavității bucale, unde „materia primă“ este modelată după dorință, transformîndu-se într-o vorbire clară, destul de puternică. În prezent există mai multe tipuri de astfel de aparate și se lucrează la modele și mai simplificate.

„Sinteza“ vocii umane a putut fi realizată de altfel în întregime cu aparate electronice ceva mai complicate. Despre un astfel de dispozitiv, creat în laboratoarele Facultății de electronică a Institutului politehnic din București de profesorul Edmond Nicolau și colaboratorii, s-a scris nu demult în revista „Flacăra“. Aparatul este capabil să „recunoască“ și să sintetizeze vocalele limbii române.

Circuitele electronice sînt chemate să redea chiar simțurile pierdute. În Uniunea Sovietică Nikolai Valius, doctor în științe tehnice, a construit un ochi electronic, alcătuit din elemente fotoelectrice de forma unor faguri de miere, montate pe frunte. Aparatul transformă semnalele luminoase în impulsuri electrice. Cu alte cuvinte, pătrunzînd în elementele fotoelectrice ale dispozitivului, razele de lumină de diferite lungimi de undă și intensități produc un curent electric care reprezintă traducerea în „limbaj electric“ a imaginii optice. Transmiterea semnalelor electrice spre centrul vizual ai creierului se efectuează de către

nervii senzitivi din piele, care „captează“ curentul electric prin intermediul unui dispozitiv special.

Grație „ochiului electronic“ orbul își poate reprezenta cu destulă precizie obiectele înconjurătoare. Aparatul se alimentează de la o pilă electrică purtată în buzunar sau de la o baterie solară cu tranzistori.

Ochelaril care... cîntă și nasul artificial

Un dispozitiv ingenios, simplu și folositor îl constituie așa-numiții ochelari pentru orbi. Lentilele lor sînt alcătuite din fotocelule care conduc impulsurile electrice la un generator electronic montat în rama ochelarilor. Acesta transformă semnalele electronice în tonuri muzicale. După sunetele produse se recunoaște direcția de unde vine lumina și astfel orbul se poate orienta relativ ușor.

Uneori, chiar dacă sîntem perfect sănătoși, simțurile noastre se dovedesc insuficiente pentru anumite percepții de mare finețe. S-au creat de aceea aparate de măsură cu mult superioare simțurilor umane.

Astfel, recent, cercetătorul american dr. Andrew Drawnix a reușit să construiască primul nas electronic. Deocamdată, acest „nas“ nu discern decît trei mirosuri, dar prezența lor este semnalată chiar și atunci cînd substanțele mirositoare se află în cantități extrem de mici. În esență, aparatul face acest lucru măsurînd modificările potențialului electric al suprafeței materialului care absoarbe mirosul respectiv. Modificările petrecute se pot urmări pe un oscilograf, măsurîndu-se cu un potențiomteru de mare precizie.

Nasului artificial i se întrevăd de pe acum nenumărate aplicații: în industria alimentară el va putea discerne începutul imperceptibil al alterării unor alimente, în industria parfumurilor va putea sorta cu precizie produsele, în fabrici și uzine va detecta apariția unor gaze toxice etc. În ce-i privește pe medici, ei îl vor putea folosi nu pentru substituirea nasului natural, ci pentru diagnosticarea bolilor în fază incipientă. Cum? După afirmația doctorului Drawnix unele maladii produc un miros deosebit legat de o tulburare a „ecuației biochimice“ a corpului omnesc — miros perceptibil cu nasul electronic.

Mîna artificială și creierul

O „piesă de schimb“ pentru organismul omnesc de un tip special creată în ultimii ani în U.R.S.S. și în alte cîteva țări este mîna artificială. Originalitatea acestei proteze constă în faptul că ea este condusă de curenții electrice biologici care se produc în mușchi, ca răspuns la „ordinele“ provenite din creier. Devenind astfel o parte a corpului omnesc, mîna bioelectrică este alimentată, prin intermediul unor dispozitive captatoare, de către biocurenții din mușchi. Ultimele modele cîntăresc doar 200-300 de grame. Cu ajutorul lor se pot ridica și transporta greutatea de peste 30 kg,

în funcție de starea fizică a persoanei respectivi se poate lucra cu un ferăstrău de tăiat lem cu un ciocan etc. Mîna bioelectrică se supune voinței omului executînd variate mișcări, iar dimensiunile ei reduse permit ca operațiile să facă fără mare dificultate.

Dispozitivele bioelectrice constituie astfel și mele „proteze active“, care pot fi utilizate numeroase afecțiuni: malformații congenitale, firmități accidentale, paralizii etc.

Utilizarea unor „mîni“ comandate de distanță pe cale bioelectrică prezintă interes pentru numeroase industrii. Ele vor face posibilă dirijarea de la distanță a unor mașini complexe în medii nocive pentru sănătatea omului (reactoare atomice, substanțe radioactive), în locuri greu accesibile: pe fundul oceanelor, poate pe suprafața altor planete etc. În industriile de precizie, comanda bioelectrică va oferi posibilitatea unui control mai minuțios, folosirea unor aparate nesensibile și mai ușor de mînuit.

Respirație bioelectrică

Folosirea fenomenelor bioelectrice din organismul viu va duce și la construirea unor organe artificiale, cum este, de pildă, plămînul bioelectric. Se știe că poliomielia și alte boli și intoxicații paralizante lasă urme serioase în organism. Una dintre cele mai grave este paralizia mușchilor respiratori. Plămîni de oțel, descoperiți urmă cu 10-15 ani, erau în aceste cazuri singura soluție, dar ei imobilizau pacienții la pat. De cînd specialiștii englezi au pus la dispoziția medicilor plămîni bioelectrici.

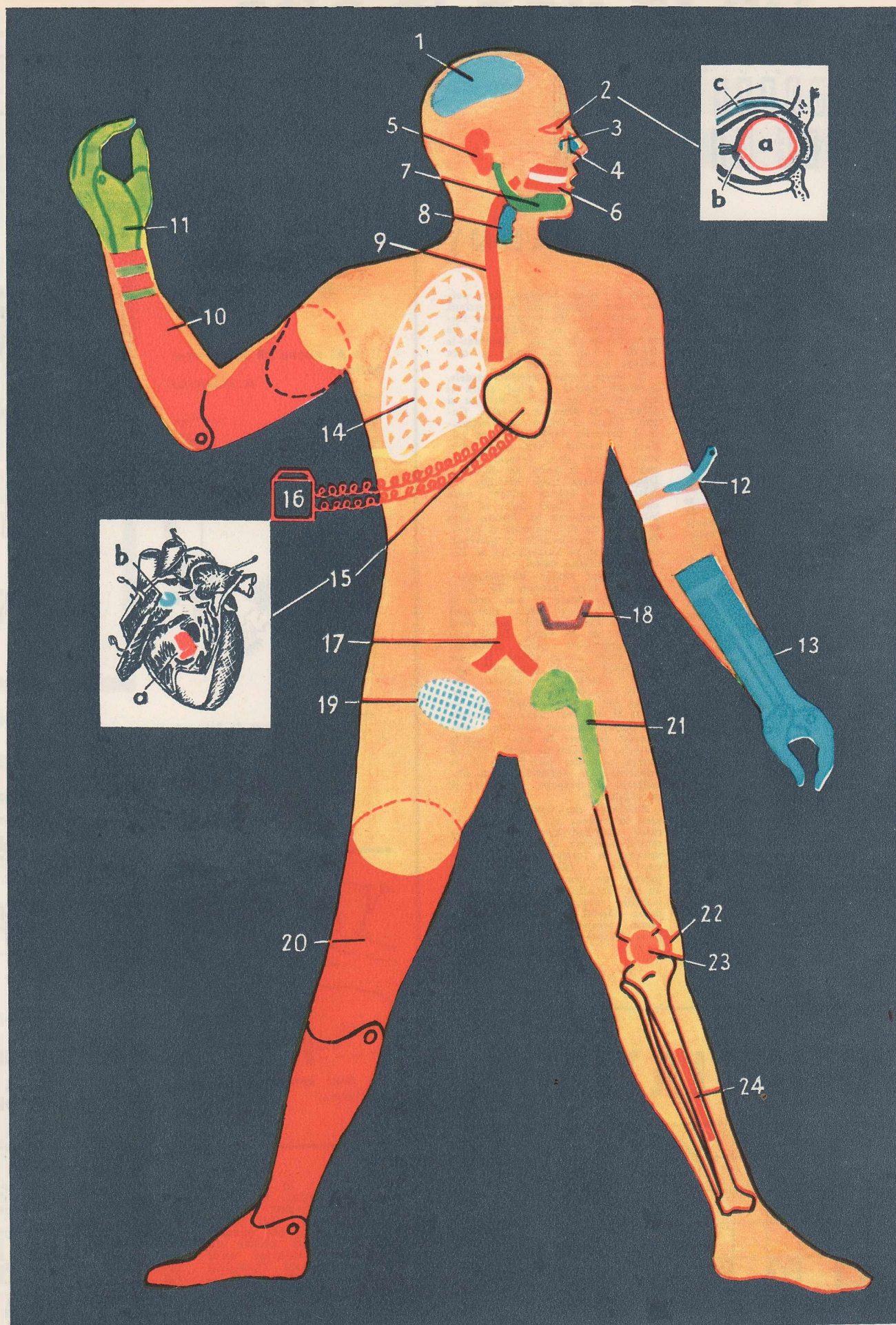
Funcționarea lui se bazează pe faptul că, obicei, în cursul paraliziei nu se distrug toate celulele nervoase care comandă o anumită mișcare, însă semnalele transmise de celulele rămase intacte sînt insuficiente pentru a pune în mișcare mușchiul. Captînd curenții bioelectrice slabi amplificîndu-i, se poate dirija după nevoie activitatea mușchilor respiratori. Numărul de respirații pe minut, volumul de aer inspirat și expirat de fiecare dată se reglează precis pentru a corespunde cu starea bolnavului. Aparatul este echipat cu tranzistori, alimentat cu baterii. Grădăritărea lui nu este prea mare, dînd astfel pacienților posibilitatea de a se deplasa.

Numeroase aparate bioelectrice sînt folosite și asemenea ca stimulatori ale unor funcții: inimii, ale organelor respiratorii, digestive și biocurenții stimulatori de la un organ normat sînt transmiși bolnavului fie pe o bandă magnetică, fie direct de la un om sănătos și sînt influența lor se restabilesc într-o anumită măsură impulsurile nervoase obișnuite.

...În cele de mai sus am prezentat numai cîteva din organele artificiale de care dispun medicii și chirurgia modernă. Fără îndoială că viitorul rezervă încă multe surprize. De pe acum poate însă spune că știința nu pune la dispoziție numeroase piese de schimb pentru cea mai perfecționată „mașină“ cunoscută pînă în prezent: corpul omului.

Dr. R. IRIMESCU

REPARAȚII CAPITALE...

1) Placă pentru refacerea cutiei craniene, din vitaliu, aliaj inalterabil din crom și cobalt.

2) Ochi : a) ochi artificial din nase plastice ; b) proteză pe care se fixează, prin magnetizare, ochiul artificial ; acesta se mișcă o dată cu ochiul normal ; c) pleoapă susținută de un fir de nylon.

3) Conduct lacrimal : confecționat din vitaliu.

4) Nas : din material plastic maseabil, susținut în mod obișnuit cu ajutorul unor ochelari.

5) Ureche : din material plastic.

6) Dinți : din porțelan sau mase plastice. Proteză dentară semisuplă din nylon.

7) Maxilar inferior : din vitaliu.

8) Laringe artificial : un tub din material plastic leagă gura cu canalul de traheotomie. Un vibrator electronic acționat de respirație permite articularea cuvintelor.

9) Esofag : din material plastic.

10) Braț articulat : din material plastic.

11) Mână electrică : prin contracție, mușchiul brațului comprimă o apasă pneumatică legată printr-un cablu de mână electrică. Aceasta este mbrăcată cu o mănușă plastică mișcând pielea.

12) „Priză” de rinichi artificial : a reușit implantarea și menținerea

permanentă a unor tuburi de plastic în brațul pacientului. În fiecare săptămână aceste tuburi sînt cuplate cu un rinichi artificial care evacuează astfel toxinele acumulate în organism.

13) Mîna bioelectrică : funcționează datorită curenților bioelectrice emise de sistemul nervos în momentul cînd subiectul se gîndește la mișcarea pe care vrea s-o îndeplinească.

14) Bule din plastic pentru umplerea cutiei toracice după scoaterea unui plămîn.

15) Inima : a) valvula mitrală înlocuită de o supapă cu bilă de material plastic ; b) placă interauriculară din plastic pentru astuparea orificiului patologic care există între urechișe și ventriculii inimii în caz de malformație congenitală.

16) Cardiostimulator cu tranzistori pentru stimularea bătăilor inimii.

17) Bifurcația arterei aorte, din nylon.

18) Rețea-hamac din nylon pentru menținerea în poziție normală a rinichiului căzut.

19) Membrană din material plastic pentru astuparea orificiilor herniare.

20) Gambă artificială din plastic ; se atașează printr-un sistem special care permite mișcările laterale.

21) Capul osului femural, din rezină acrilică, mai dur și mai puțin fragil ca osul și foarte bine tolerat de organism. Se poate utiliza rezina acrilică și pentru refacerea articulației genunchilor, cotului, umerilor etc.

22) Tendoane din plăci de nylon.

23) Rotulă din vitaliu sau rezină acrilică.

24) Tibia fracturată menținută printr-un cui special.

Unele din protezele mai sus-menționate sînt folosite în mod curent, altele se află în curs de experimentare. Dar, în ansamblu, ele dau o imagine a posibilităților și speranțelor pe deplin realizabile pe care le oferă alianța medicinei cu tehnica actuală.

După revista „Science et vie”

De la una la alta

EDUCAȚIE PENTRU TOATE VÂRSTELE

JOCURILE LUI DĂNUȚ

Pe la doi ani și jumătate universul lui Dănuț se întindea hăt departe pînă la marginile covorului și pentru locuitorul său, nu demult scăpat dintre hotarele rigide ale țărului, el se confunda cu infinitul. Pe vastul teritoriu de iută împodobit cu ciudate desene multicolore conviețuiau într-o pace de săvîrșită tot felul de obiecte de-o indiscutabilă utilitate: cuburi de diferite mărimi și culori, scăunele, o masă și o trompetă de material plastic, un număr indefinit de tuburi cu și fără capac dar posedînd cu toatele prețioasă pricoperă de a se rostogoli pînă departe, cutii misterioase care fie că dispăreau una în alta, fie că se cățrau una peste alta în chip de turm, un clopoțel, două mașinuțe de treabă care renunțaseră de bunăvoie la motor pentru a îngădui stăpînului să le tragă de sfoară și doi dușmani ereditari care, în versiune figurată, se înțelegeau totuși foarte bine cruțîndu-și blănurile de pisică: cățelul Ham și pisica Miți. După cum vedeți, o lume vastă, locuită de un întreg popor de lucruri mari și mici, rotunde și pătrate, roșii, verzi, galbene și albastre, pe care înțelepciunea senină a lui Dănuț le guverna după o filozofie proprie, ale cărei principii le cunoștea în exclusivitate: cînd le strîngea grămadă, cînd le împrăștia în cele patru vînturi, cînd le mîngîia, cînd le muștra transformîndu-le în proiectile propulsate cu energie dincolo de hotarele covorului, în acompaniamentul salvelor de rîs ale pasionatului artilerist care descoperea cu încântare arta de a înzestra cu mișcare lucrurile neînsuflețite. Era un univers vesel, dar oarecum haotic și ca atare contribuția sa la sporirea experienței celui ce făcea și desfăcea treburi în cuprinsul său putea fi socotită destul de limitată.

Dar într-o zi Sanda pătrunse în acest univers al fiului său și aduse cu ea jocuri atât de frumoase, încît renunțarea la fanteziile balistice nu i se păru artileristului o jefă prea mare.

De pildă, Sanda alegea din grămadă un cub roșu spunîndu-i pe

nume și-l punea deoparte. Apoi poftea toate cuburile roșii să se strîngă în același loc. Pe urmă venea rîndul jucăriilor, cu condiția să fie înveșmîntate în roșu, spunîndu-le firește și lor pe nume, la care adăuga numele culorii.

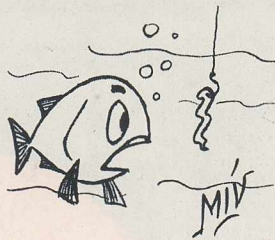
În scurtă vreme albastrul, verdele, galbenul, negrul și albul avură și ele locurile lor. Haosul dispăru și Dănuț gustă plăcerile simetriei. Cuvînt izbuti el însuși să-și orînduiască lucrurile după culori, ca soldații la paradă. Peste cîtva timp, jocul deveni de-a dreptul pasionant. Sanda îi arăta un obiect și Dănuț strîngea toate obiectele înfrățite întru aceeași culoare. Apoi cuvîntul roșu izbuti singur să mobilizeze pricoperă lui Dănuț, care într-o zi știu să-l rostească el însuși, folosindu-l corect unde se potrivea, pe el ca și pe suratele lui ce denumeau celelate culori.

Apoi veni rîndul dimensiunilor. Jucăriile fură adunate în jurul cuvîntelor: mare și mic, gros și subțire, înalt și pitic. Înaintînd victorios spre înălțimile celui de-al patrulea an de viață, Dănuț știu să-și organizeze micile universuri după toate aceste criterii la care se adăugă curînd „alfabetul” spațiului: aproape — departe, deasupra — dedesubt, sus — jos, stînga — dreapta, lîngă, aici — acolo și așa mai departe. Jocurile lui Dănuț impuneau jucăriilor „complicate” manevre în toate direcțiile spațiului și, ajutat de Sanda, băiatul învăță temeinic, jucîndu-se, să se orienteze; să analizeze și să sintetizeze, să compare, să sorteze și să organizeze.

Fizicianul sau biologul care va urca la vremea sa culmile abstracțiilor analizînd complexe fragmentare de realitate, sintetizînd și generalizînd în formule simple, va lămurii cît de folositoare i-au fost jocurile de demult cînd punea la un loc jucăriile roșii, jucăriile mari, jucăriile rotunde și cînd își trimitea cățelul de pisică să manevreze aproape, departe, la stînga și la dreapta?

Sen ALEXANDRU

UMOR

— Al noroc că sint vegetarian!

M. IVĂNESCU

— Andrei!!!

„Jours de France”

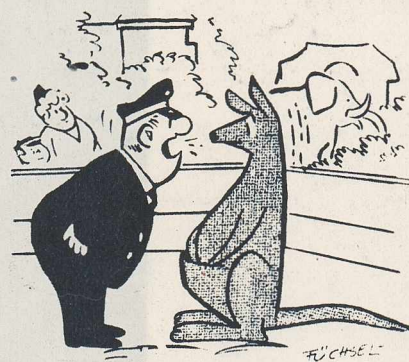
— Mi-am tapat părul!

Mihal GROSU

Un bun sportiv se scoală la timp...

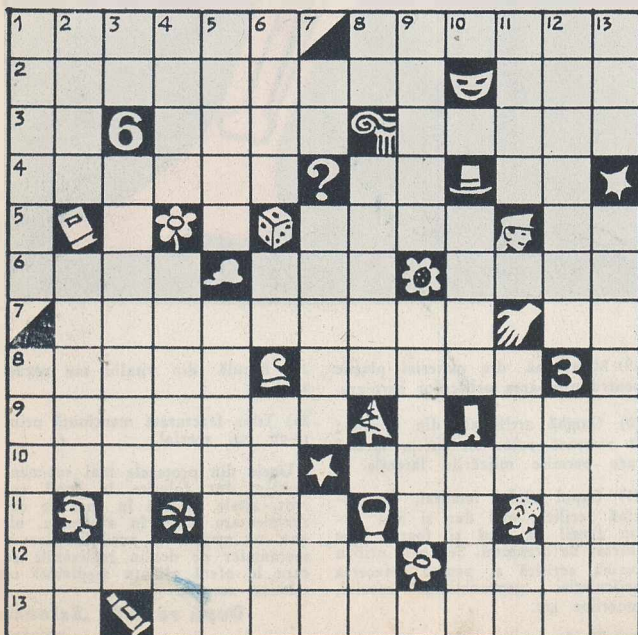
„Panorama”

— Scoate mîinile din buzunar cînd vorbești cu mine!

„Bunte Illustrerte”

POFTIȚI LA TEATRU

ORIZONTAL: 1) Piesă de Anna Barnassin, la Teatrul pentru tineret și copii... — ...și o altă piesă, de Paul Everac, pe aceeași scenă. 2) Autorul piesei de mare succes „Moartea unui artist”, la studioul Teatrului Național „I. L. Caragiale” — Personaj masculin din „Moartea unui comis-voiajor” de A. Miller. 3) În iubire! — „...Vodă”, de Mircea Stănescu, pe scena Teatrului Național „I. L. Caragiale” — Autorul piesei „Minunata pantofăreasă”. 4) Eroi din piesa lui M. Beniuc „În Valea Cucului” — Dinșii — În văzduh! 5) Oraș pe Mureș — Alexandru Davilla. 6) Tocmai la timp — Diminutiv feminin... — ...și încă un diminutiv feminin. 7) Piesă de Al. Voitin prezentată pe scena Teatrului „Lucia Sturdza-Bulandra” — Dumneavoastră (abr.). 8) Numere de familie a două artiste emerite — Eroul principal din piesa „Moartea unui comis-voiajor”. 9) Trilogie clasică elină prezentată pe scena tea-

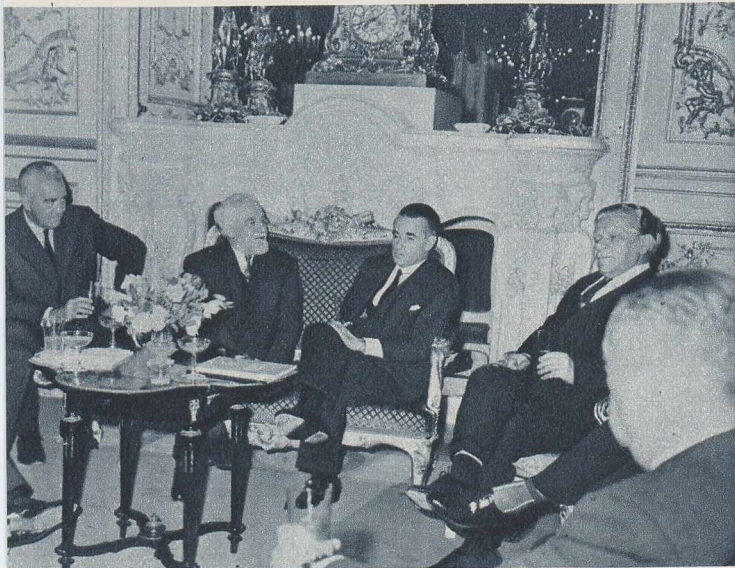
trului „Lucia Sturdza-Bulandra” — Suferință (fig.). 10) Din altă țară — Personaj masculin din piesa „A 12-a noapte” de W. Shakespeare. 11) La butoi — Abis! — Tîrg. 12) Încurajat — Scriitor francez contemporan. 13) Numeral — Autorul piesei „Eminescu”. **VERTICAL:** 1) Eroul lui Semușkin, care „pleacă în munți” — Autorul piesei „Mi se pare romantic”. 2) O piesă a lui Ibsen, prezentată pe scena Teatrului „C. I. Nottara” — Contribuție — Tepene! 3) Intr-un adverb! — Piesă de Eugen Ionescu, prezentată pe scena Teatrului de comedie. 4) Studintele în drept din comedia „O noapte furtunoasă” de I. L. Caragiale — Loc de îngrijire a celor foarte mici — Mese! 5) Formularea datelor unei pro-

bleme — Un părinte 6) Poeți ai Greciei an în soare! — Podoabe gete. 7) Pe cal — F. feminin din piesa „Ac apără”, de S. Berciu — peste măsură. 8) Conso Muza poeziei lirice — nume. 9) Personaj f. din piesa „Ovidiu” de V. sandri — Piesă de E. prezentată pe scena Te de comedie. 10) Lespe piatră — Numeral. 11) în Spania — Golf în Sahalin — Teșe! 12) U cele mai proeminente shakespeareiene, în str interpretare a regre George Vraca — Teat Eschil, Euripide, — S 13) Comună în Corsica torul piesei „Cetatea d

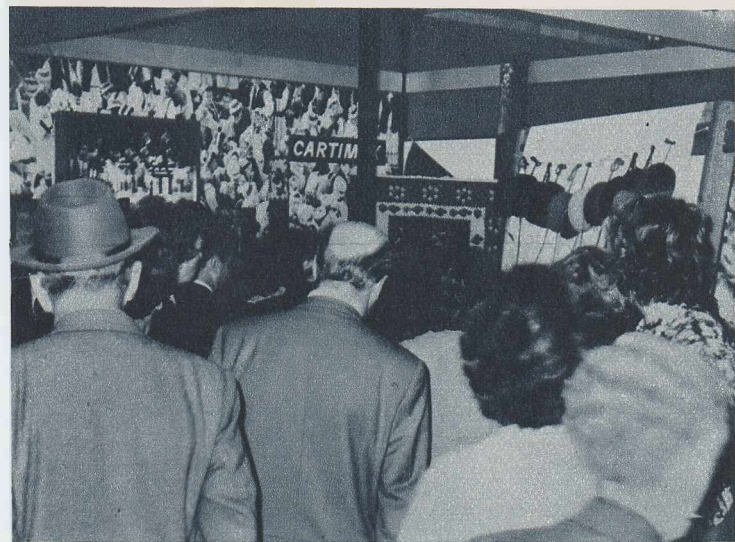
Aneta BARTOL

Dezlegarea jocului „CU SAU FĂRĂ?”, apărut în numărul tre

ORIZONTAL: 1) PRECIS — CAM. 2) LAPIDAR — RE. 3) CERAT. 4) SITAR — TOMA. 5) TEL — TOTAL. 6) TINERI — I. 7) IM — TUN — TIZ. 8) NOROCOS — BA. 9) RĂCIT. 10) SILIT — TUSE.

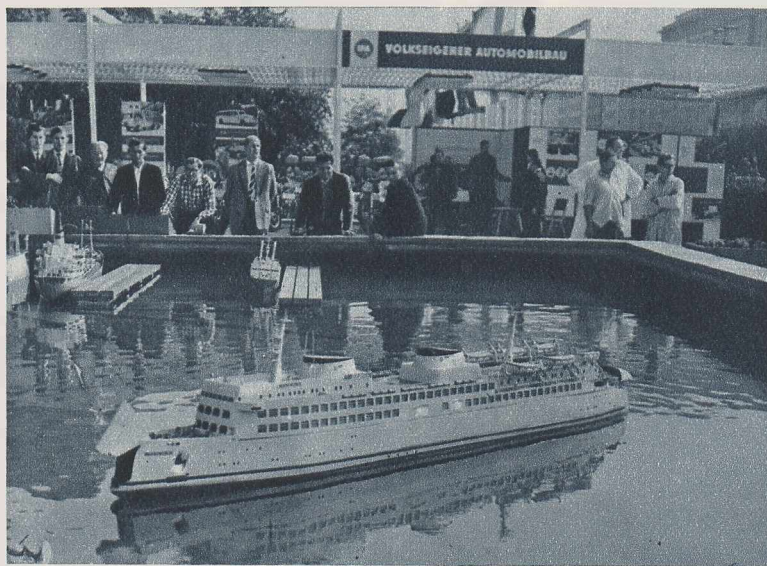
pect de la primirea de către președintele Adunării Naționale Franceze, J. Chaban-Delemas, a delegației parlamentare romine, conduse de Ștefan Voitec, președintele Marii Adunări Naționale a R. P. Romine.

milioni R. P. Romine la cea de-a 90-a ediție a Tîrgului internațional la Viena s-a bucurat de un deosebit interes din partea vizitatorilor.

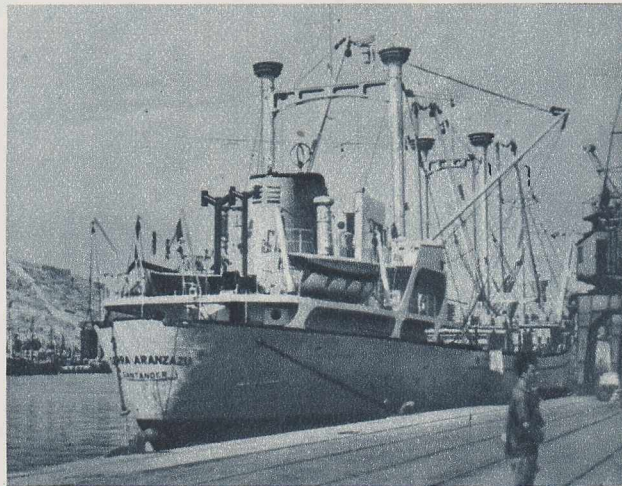

ra olimpică cuprinde tot mai mult capitala Japoniei. După ceremonia deschiderii a satului olimpic Yoyogi (în fotografie) continuă să sosită mereu noi și noi delegații. Recent a avut loc și festivitatea înălțării drapelului R. P. Romine.

Printre manifestările prilejuite de apropiata aniversare a proclamării R. D. Germane se numără și deschiderea, în marea Sală a sporturilor din Berlin, a unei expoziții care prezintă realizările R. D. Germane în cei 15 ani de existență. În prim-planul fotografiei pot fi văzute câteva machete ale navelor produse de șantierele navale din R.D.G., prezentate în standul industriei constructoare de mașini.

Nava spaniolă „Siera Aranzazu” (în fotografie) a fost obiectul unui atac pirateresc din partea a două ambarcațiuni ale contrarevoluționarilor cubani, în timp ce se îndrepta spre Cuba cu o încărcătură la bord pentru această țară. În urma atacului au murit mai mulți marinari, iar alții au fost răniți.

Un puternic uragan — „Sally” — s-a abatut recent asupra Hong Kongului, pricinind importante stricăciuni căilor de comunicație și alte pagube însemnate.

FLACARA. Redacția: București, Piața Scintei 1, raionul 30 Decembrie. Căsuța poștală 3507, Of. 33, Telefon 17.60.10 — Int. 1744.
ABONAMENTE la toate oficiile poștale, la factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții.
TARIF DE ABONAMENTE: 3 luni — 26 lei; 6 luni — 52 lei; un an — 104 lei.
PREȚUL REVISTEI: 2 LEI.
TIPARUL executat la Combinatul poligrafic „Casa Scintei”.
MACHETA: Ion VULPESCU

INSTALAȚIA DE FORAJ 3 DH-200 A

realizare a colectivului
uzinei „1 Mai“ Ploiești
este cunoscută și apreciată
de specialiștii din țară
și de peste hotare

